

Trykk 8810

Tjenesteskriver utgitt av Norges Statsbaner
Hovedadministrasjonen

INTERNASJONAL OVERENSKOMST

OM BEFORDRING AV

REISENDE OG REISEGODS

PÅ JERNBANENE

(CIV)

AV 7. FEBRUAR 1970

MED TILLEGGSPROTOKOLL AV 7. FEBRUAR 1970
OG ALMINNELIGE TILLEGGSBESTEMMELSER

Trer i kraft 1. januar 1975

GRØNDAHL & SØNS BOKTRYKKERI
OSLO 1974

Ekst. 2

341.24.656.2.072

341.24.656.2.073.422 USB

Liste over rettelsesblad.

Rettelsesbladet skal føres inn nedenfor når trykket er rettet.

Rettelsesblad			Rettelsesblad		
Nr.	Gjeldende fra	Merknad	Nr.	Gjeldende fra	Merknad
1			19		
2			20		
3			21		
4			22		
5			23		
6			24		
7			25		
8			26		
9			27		
10			28		
11			29		
12			30		
13			31		
14			32		
15			33		
16			34		
17			35		
18			36		

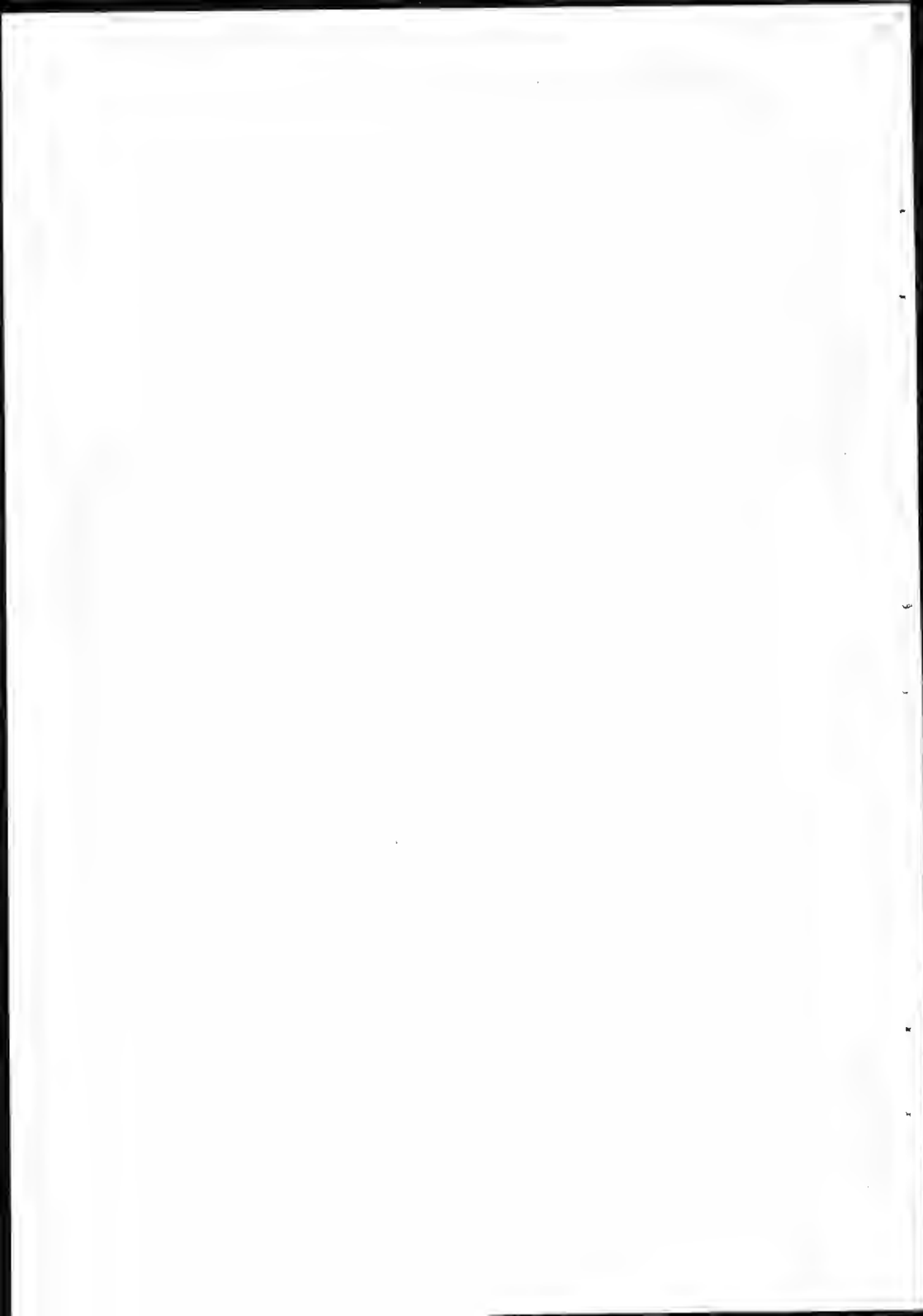
Revidert Internasjonal overenskomst om befordring av reisende og reisegods på jernbanene (CIV) er undertegnet i Bern 7. februar 1970. Den er ratifisert av Norge 14. juni 1973. (Kongelig resolusjon av 23. februar 1973.)

Lov av 23. februar 1973 nr. 10 om befordring av personer og gods på jernbanene i henhold til de internasjonale overenskomster av 7. februar 1970 trer i kraft 1. januar 1975. (Kongelig resolusjon av 26. april 1974.)

Internasjonal overenskomst om befordring av reisende og reisegods på jernbanene av 7. februar 1970 trer ifølge beslutning på diplomatkonferanse i Bern 5.—9. november 1973 i kraft 1. januar 1975.

De alminnelige tilleggsbestemmelser til CIV er godkjent av Samferdselsdepartementet og trer i kraft 1. januar 1975. (Brev fra Samferdselsdepartementet, datert 7. august 1974. ref. 4618/74-068.21.

Den Internasjonale overenskomst om befordring av reisende og reisegods på jernbanene av 25. februar 1961 med alminnelige tilleggsbestemmelser, som trådte i kraft 1. januar 1965, oppheves når ny overenskomst trer i kraft 1. januar 1975.

Innholdsfortegnelse

	Side
Innledning	12

Del I.

Overenskomstens gjenstand og gyldighetsområde.

Artikkel 1. <i>Jernbaner og transporter som overenskomsten gjelder for</i>	13
§ 1. Overenskomstens gyldighetsområde	13
§ 2. Unntak fra overenskomsten	13
§ 3. Lover og rettsregler i trafikk med nabostat	13
§ 4. Utstedelse av internasjonale transportbevis	13
Artikkel 2. <i>Bestemmelser for kombinerte transporter</i>	13
§ 1. Bil- eller skipslinjer	13
§ 2. Rettigheter og forpliktelser for disse foretagender	14
§ 3. Offentliggjørelse av avvikende bestemmelser for disse foretagender	14
§ 4. Avtale med andre transportforetagender.....	14
Artikkel 3. <i>Jernbanens transportplikt</i>	14
§ 1. Forutsetninger for transportplikten	14
§ 2. Innstilling av driften. Kunngjøring	14
§ 3. Overtredelser	14

Del II.

Transportavtalen

Kapitel I.

Befordring av reisende.

Artikkel 4. <i>Rett til befordring</i>	15
Artikkel 5. <i>Billetter</i>	15
§ 1. Kjennermerke på internasjonale billetter	15
§ 2. Nødvendige angivelser	16
§ 3. Språk, form og innhold	16
§ 4. Kupongbilletter	15
§ 5. Overdragelse av billetter	15
§ 6. Reisendes mottaking av billett	15

Artikkel 6.	<i>Moderasjon i billettprisen for barn</i>	16
§	1. Fri befordring, uten billett	16
§	2. Befordring til nedsatt pris	16
§	3. Bestemmelse i internasjonale tariffer	16
Artikkel 7.	<i>Billettens gyldighetstid. Opphold på stasjoner. Plassdisponering</i>	16
Artikkel 8.	<i>Overgang til høyere klasse eller togsalg</i>	16
Artikkel 9.	<i>Reisende uten gyldig billett</i>	16
§	1. Betaling av tillegg	16
§	2. Urettmessig endrede billetter	16
§	3. Reisende som nekter å betale	17
Artikkel 10.	<i>Personer som utelukkes fra tog eller tillates befordret på visse vilkår</i>	
§	1. Ikke adgang til tog eller kan settes av underveis	17
§	2. Befordring av personer som lider av smittsom sykdom ..	17
Artikkel 11.	<i>Håndbagasje og dyr som tas med i personvognene</i>	17
§	1. Gjenstander som kan tas med i personvognene	17
§	2. Gjenstander som ikke kan tas med i personvognene	17
§	3. Forbudte gjenstander likevel videreføres	18
§	4. Kontroll av gjenstander som tas med i personvognene ..	18
§	5. Ansvar for overtredelse	18
Artikkel 12.	<i>Tog. Togruter</i>	19
§	1. Tog som kan nyttes	19
§	2. Oppslag av togruter. Innhold	19
§	3. Restriksjoner ved visse tog eller vognklasser	19
Artikkel 13.	<i>Tapt korrespondanse. Innstilling av tog</i>	19

Kapitel II.

Befordring av reisegods.

Artikkel 14.	<i>Gjenstander som tillates befordret</i>	19
§	1. Gjenstander som kan tas med som reisegods	19
§	2. Andre gjenstander tillatt etter internasjonale tariffer ...	19
§	3. Jernbanens rett til å utelukke eller begrense	19
Artikkel 15.	<i>Gjenstander som er utelukket fra befordring</i>	20
Artikkel 16.	<i>Den reisendes ansvar for sitt reisegods. Tilleggsavgifter</i>	20
§	1. Ansvar ved overtredelse av artiklene 14 og 15	20
§	2. Jernbanens rett til å kontrollere innholdet i reisegodskolliene	20
§	3. Følger av overtredelser. Tilleggsavgift	20
Artikkel 17.	<i>Reisegodsets beskaffenhet, emballasje og merking</i>	20
§	1. Utilstrekkelig emballasje eller mangelfull tilstand	20
§	2. Merking av reisegods	21
Artikkel 18.	<i>Innskriving og befordring av reisegods</i>	21
§	1. Forevisning av billett. Befordringsvei. Unntak	21
§	2. Betaling av reisegodsfrakten	21

	Side
§ 3. Anvendelse av bestemmelsene som gjelder for innleveringsstasjonen	21
§ 4. Tog som reisegodset skal sendes med	21
Artikkel 19. <i>Reisegodskupong</i>	22
§ 1. Utlevering av reisegodskupong til den reisende	22
§ 2. Skjema for reisegodskupong	22
§ 3. Formen og språket	22
§ 4. Kontroll med utfyllingen	22
Artikkel 20. <i>Utlevering</i>	22
§ 1. Tilbakelevering av reisegodskupongen	22
§ 2. Krav om utlevering	22
§ 3. Når reisegodskupongen ikke kan framvises	23
§ 4. Utleveringssted	23
§ 5. Bevitnelse om at reisegods er forlangt utlevert	23
§ 6. Reisendes forbehold ved mottakelsen av reisegodset	23
§ 7. Anvendelse av bestemmelsene som gjelder for den utleverende bane	23

Kapitel III.

Fellesbestemmelser for befordring av reisende og reisegods.

Artikkel 21. <i>Tariffer. Særskilte overenskomster</i>	23
§ 1. Tariffenes innhold	23
§ 2. Tariffenes kunngjøring og ikrafttredelse	23
§ 3. Adgang til gjennomsyn av tariffene	24
§ 4. Anvendelse av tariffene	24
Artikkel 22. <i>Toll- og andre offentlige myndigheters forskrifter</i>	24
Artikkel 23. <i>Tilbakebetalinger og etterbetalinger</i>	24
§ 1. Hovedregel	24
§ 2. Tilbakebetaling utelukket eller på særskilte betingelser ..	25
§ 3. Foreldelse av krav	25
§ 4. Feilaktig anvendelse av tariffene. Regnefeil	25
§ 5. Omregningskurs	25
§ 6. Anvendelse av bestemmelser som gjelder for senderbanen	25
Artikkel 24. <i>Tvistigheter</i>	25

Del III.

Ansvar. Søksmål.

Kapitel I.

A n s v a r .

Artikkel 25. <i>Ansvar for befordringen av reisende, håndbagasje og dyr</i>	25
§ 1. Reisende	25
§ 2. Håndbagasje og dyr	26
§ 3. Fellesansvar mellom jernbanene består ikke	26
Artikkel 26. <i>Jernbanenes fellesansvar for reisegods</i>	26
§ 1. Senderbanens ansvar	26
§ 2. De etterfølgende baners ansvar	26

	Side
Artikkel 27. <i>Answarets omfang</i>	26
§ 1. Omfang og varighet	26
§ 2. Fritakelse for ansvar ved for sen utlevering, tap eller skade	26
§ 3. Fritakelse for ansvar ved tap eller skade	26
Artikkel 28. <i>Bevisbyrde</i>	27
§ 1. Ved anvendelse av art. 27 § 2	27
§ 2. Ved anvendelse av art. 27 § 3	27
Artikkel 29. <i>Formodning om at reisegods er gått tapt. Når tapt reisegods finnes igjen</i>	27
§ 1. Når reisegods betraktes som tapt	27
§ 2. Reisegods som blir funnet igjen. Den reisendes krav når reisegods finnes igjen. Jernbanens rett til å disponere over gjenfunnet reisegods	27
Artikkel 30. <i>Erstatningens størrelse ved tap av reisegods</i>	27
Artikkel 31. <i>Erstatningens størrelse ved skade på reisegods</i>	28
Artikkel 32. <i>Erstatningens størrelse ved forsinket utlevering av reisegods</i>	28
§ 1. Når skade ikke bevises	28
§ 2. Når skade påvises	28
§ 3. Ved tap eller skade og samtidig forsinket levering	28
Artikkel 33. <i>Erstatningens størrelse ved forsett eller grov uaktsomhet fra jernbanens side</i>	29
Artikkel 34. <i>Renter av erstatningsbeløpet. Tilbakebetaling av erstatningsbeløp</i>	29
Artikkel 35. <i>Jernbanens ansvar for sitt personale</i>	29
Artikkel 36. <i>Fremsettelse av krav utenom kontrakten</i>	30

Kapitel II.

Reklamasjoner. Søksmål. Rettergang og foreldelse.

Artikkel 37. <i>Reklamasjoner</i>	30
§ 1. Innsendelse av reklamasjoner	30
§ 2. Reklamasjonsberettigede personer	30
§ 3. Fremleggelse av bevis i original eller avskrift	30
Artikkel 38. <i>Personer som kan anlegge søksmål mot jernbanen</i>	30
Artikkel 39. <i>Jernbaner som søksmål kan anlegges mot</i>	30
§ 1. Søksmål om tilbakebetaling av betalte beløp	30
§ 2. Andre søksmål	31
§ 3. Bortfall av saksøkers valgrett	31
§ 4. Søksmål mot andre jernbaner	31
Artikkel 40. <i>Kompetanse</i>	31
Artikkel 41. <i>Konstatering av delvis tap av eller skade på reisegods</i>	31
§ 1. Jernbanens fastsettelse av reisegodsets tilstand	31
§ 2. Rettslig fastsettelse av godsets tilstand	31
§ 3. Plikt til beskrivelse av bortkommet reisegods	31

	Side
Artikkel 42. <i>Bortfall av krav overfor jernbanen etter transportavtalen for reisegods</i>	32
§ 1. Når krav bortfaller	32
§ 2. Unntak	32
Artikkel 43. <i>Foreldelse av krav</i>	32
§ 1. Foreldelsesfrist	32
§ 2. Tidspunkt som foreldelsen løper fra	32
§ 3. Avbrytelse av foreldelsen	33
§ 4. Motsøksmål eller innsigelse	33
§ 5. Anvendelse av den innenlandske rett	33

Kapitel III.

Avregning. Jernbanenes innbyrdes regress.

Artikkel 44. <i>Avregning mellom jernbanene</i>	33
Artikkel 45. <i>Regress i tilfelle av erstatning for tap eller skade</i>	34
§ 1. Ansvarlige jernbaner	34
§ 2. En jernbanes insolvens	34
Artikkel 46. <i>Regress i tilfelle av erstatning for forsinket utlevering</i>	34
Artikkel 47. <i>Fremgangsmåte i regresstilfelle</i>	34
§ 1. En rettslig avgjørelses virkning	34
§ 2. Søksmål mot alle deltakende baner	34
§ 3. En og samme dom for alle regressaker	35
§ 4. Regress kan ikke søkes påny	35
§ 5. En regresssak kan ikke forbindes med en erstatningssak ..	35
Artikkel 48. <i>Kompetanse i regressaker</i>	35
§ 1. Kompetent domstol	35
§ 2. Den saksøkende jernbanes valgrett	35
Artikkel 49. <i>Særskilte avtaler om regress</i>	35

Del IV.

Forskjellige bestemmelser.

Artikkel 50. <i>Anvendelse av den nasjonale rett</i>	35
Artikkel 51. <i>Alminnelige rettergangsregler</i>	35
Artikkel 52. <i>Fullbyrdelse av dommer. Beslagleggelser og garantier</i>	36
§ 1. Fullbyrdelse av dommer	36
§ 2. Arrest eller utlegg i krav	36
§ 3. Arrest eller utlegg i jernbanens rullende materiell og rørlige gjenstander	36
§ 4. Garanti for prosessomkostninger	36
Artikkel 53. <i>Myntenhet. Omregnings- og kjøpekurser for utenlandsk valuta</i> ...	36
§ 1. Gullfranses	36
§ 2. Kunngjøring av omregningskurser	36
§ 3. Kunngjøring av kjøpekurser	37

Alminnelige tilleggsbestemmelser:

	1. Jernbanens bestemmelser for omregningen	37
	2. Fastsettelse av kurs for omregningen.....	37
Artikkel 54.	<i>Sentralbyrå for den internasjonale jernbanetrafikk</i>	37
§	1. Sentralbyråets oppgave	37
§	2. Sentralbyråets reglement	38
Artikkel 55.	<i>Fortegnelse over de linjer som er tilsluttet overenskomsten</i>	38
§	1. Sentralbyrået oppstiller og holder fortegnelsen à jour	38
§	2. Tidspunktet for nye linjers inntreden i den internasjonale transporttjeneste	38
§	3. Strykning av en linje	38
§	4. Følger av strykningen.....	38
Artikkel 56.	<i>Tilleggsbestemmelser</i>	38
Artikkel 57.	<i>Voldgiftsrettslig avgjørelse av tvister</i>	38
§	1. Hovedregel	38
§	2. Tvister mellom stater	39
§	3. Parter som kan appellere den voldgiftsrettslige avgjørelse	39
§	4. Utsettelse eller avbrytelse av foreldelsen.....	39
§	5. Fullbyrdelsen av voldgiftsrettens avgjørelser	39

Del V.

Unntaksbestemmelser.

Artikkel 58.	<i>Ansvar ved jernbane—sjøtransport</i>	39
§	1. Grunner for fritakelse fra ansvar	39
§	2. Gjeldende ansvarsforskrifter	40
§	3. Meddelelse til Sentralbyrået. Ikrafttredelse	40
Artikkel 59.	<i>Ansvar i tilfelle av kjernefysiske uhell</i>	40

Del VI.

Sluttbestemmelser.

Artikkel 60.	<i>Undertegnelse</i>	41
Artikkel 61.	<i>Ratifikasjon. Ikrafttreden</i>	41
Artikkel 62.	<i>Tilslutning til overenskomsten</i>	41
§	1. Søknad om opptakelse	41
§	2. Innsigelsesfrist	41
§	3. Tidspunktet for tilslutningens ikrafttredelse.....	42
Artikkel 63.	<i>Varigheten av de kontraherende staters forpliktelser</i>	42
§	1. Overenskomstens varighet. Tilbaketredelse	42
§	2. Overenskomstens varighet for nyinntredende stater	42
Artikkel 64.	<i>Revisjon av overenskomsten</i>	42
§	1. Revisjonskonferanse	42
§	2. Ikrafttredelsen av den nye overenskomst	43
§	3. Forenklet fremgangsmåte ved revisjon	43
Artikkel 65.	<i>Overenskomstens tekst. Offisielle oversettelser</i>	43

	Side
Bilag I. Reglement for Sentralbyrået for den internasjonale jernbane- trafikk	44
» II. Reglement for revisjonsutvalget	48
» III. Voldgiftsrettsordning	50
Tilleggsprotokoll (av 7. februar 1970)	52
Stater	53
Lov 23. februar 1973 nr. 10 om befordring av personer og gods på jern- banene i henhold til de internasjonale overenskomster av 7. februar 1970	54
Kongelig resolusjon av 26. april 1974	55
Dessuten er inntatt:	56
Tilleggsoverenskomst til Internasjonal overenskomst om befordring av reisende og reisegods på jernbanene (CIV) av 7. februar 1970 om jernbanens ansvar for reisendes død og skade.	

Innledning.

På etterfølgende sider er inntatt den norske oversettelse av Internasjonal overenskomst om befordring av reisende og reisegods på jernbanene av 7. februar 1970 med tilleggsprotokoll av 7. februar 1970.

Dessuten er inntatt lov av 23. februar 1973 nr. 10 om befordring av personer og gods på jernbanene i henhold til de internasjonale overenskomster av 7. februar 1970.

Til slutt er inntatt Tilleggsoverenskomst til Internasjonal overenskomst om befordring av reisende og reisegods på jernbanene (CIV) av 7. februar 1970, om jernbanens ansvar for reisendes død og skade.

Overenskomsten gjelder mellom:

Belgia, Bulgaria, Danmark, Den tyske demokratiske republikk, Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland, Eire, Finland, Forbundsrepublikken Tyskland, Frankrike, Hellas, Irak, Iran, Italia, Jugoslavia, Liechtenstein, Luxembourg, Marokko, Nederland, Norge, Polen, Portugal, Romania, Spania, Sveits, Sverige, Syria, Tsjekkoslovakia, Tunisia, Tyrkia, Ungarn, Østerrike.

Følgende norske jernbane- og sjøfartslinjer har tiltrådt «Internasjonal overenskomst om befordring av reisende og reisegods på jernbanene» (CIV) av 7. februar 1970:

Norges Statsbaner.

A/S Alpha (Moss—Horten).

A/S Kristiansands Dampskipsselskap (Kristiansand—Hirtshals).

Larvik—Fredrikshavnferjen A/S (Larvik—Frederikshavn).

Rederi Jahre Line (Oslo—Kiel).

Rederi Da-No-Linjen (Oslo—Århus).

Del I.

Overenskomstens gjenstand og gyldighetsområde.

Artikkel 1.

Jernbaner og transporter som overenskomsten gjelder for.

1. Denne overenskomst gjelder, med de unntak som er nevnt i etterfølgende paragrafer, for alle transporter av reisende og reisegods med internasjonale befordringsbevis utstedt over strekninger som berører minst to kontraherende staters områder, og som utelukkende omfatter linjer inntatt i den fortegnelse som er satt opp i henhold til artikkel 55.

§ 2. For transporter hvis avgangs- og bestemmelsestasjon¹⁾ ligger i en og samme stats område, og som bare berører en annen stats område i transitt, gjelder *ikke* denne overenskomst:

- a) når transittlinjene drives utelukkende av en jernbane i avgangsstaten;
- b) selv når transittlinjene ikke drives utelukkende av en jernbane i avgangsstaten, hvis de deltakende *stater eller* jernbaner har sluttet overenskomster om at disse transporter ikke skal betraktes som internasjonale.

§ 3. For transporter mellom to nabostaters stasjoner og for transporter mellom to staters stasjoner i transitt over en tredje stats område når transporter over hele strekningen utelukkende utføres av den ene av disse staters jernbaner, gjelder denne stats rettsregler, forutsatt at ikke lover og forskrifter i noen av de deltagende stater strider mot dette.

§ 4. De internasjonale tariffen bestemmer i hvilke forbindelser det kan utstedes internasjonale befordringsbevis.

Artikkel 2.

Bestemmelser for kombinerte transporter.

§ 1. I den fortegnelse som er nevnt i artikkel 1, kan foruten jernbanelinjer også opptas rutegående bil- eller skipslinjer, som i tilslutning til jernbanestrekninger utfører internasjonale transporter,

¹⁾ Med stasjon forstås også skipsrutenes havner og alle bilruters ekspedisjonssteder som er åpne for publikum til utførelse av transportavtalen.

med forbehold om at slike linjer — i den utstrekning de knytter sammen minst to kontraherende stater — bare kan optas i fortegnelsen med felles samtykke av disse stater.

§ 2. Foretagender som driver disse linjer, er underkastet alle de forpliktelser og nyter alle de rettigheter som er pålagt eller tilkommer jernbanene etter denne overenskomst, med forbehold for de avvik som er nødvendige på grunn av forskjellig befordringsmåte. Disse avvik kan imidlertid ikke endre de bestemmelser om ansvar som er fastsatt i denne overenskomst.

§ 3. Enhver stat som ønsker å få inntatt i fortegnelsen en av de linjer som er nevnt i § 1, må sørge for at de avvik som forutsatt i § 2 blir kunngjort på samme måte som tariffene.

§ 4. Hvis det til internasjonale transporter foruten jernbaner også nyttes andre transportmidler enn de som er nevnt i § 1, kan jernbanene sammen med vedkommende transportforetagender fastsette tariffbestemmelser som bygger på rettsregler som avviker fra dem som inneholdes i denne overenskomst, for å kunne ta hensyn til hver transportmåtes særegenheter. Det kan i dette tilfelle foreskrives bruken av et annet befordringsbevis enn det som er forutsatt i denne overenskomst.

Artikkel 3.

Jernbanens transportplikt.

§ 1. Jernbanen er forpliktet til å befordre reisende og reisegods etter bestemmelsene i denne overenskomst hvis:

- a) den reisende retter seg etter bestemmelsene i denne overenskomst og i de internasjonale tariffen;
- b) befordringen lar seg utføre med de ordinære transportmidler;
- c) befordringen ikke hindres av omstendigheter som jernbanen ikke kan unngå eller som det ikke påhviler jernbanen å avhjelpe.

§ 2. Når myndighetene har bestemt at driften midlertidig eller for alltid skal innstilles helt eller delvis, skal de forholdsregler som er tatt, omgående meddeles offentligheten og jernbanene, som skal meddele dem videre til jernbanene i de andre stater for kunngjøring.

§ 3. Enhver overtredelse fra jernbanens side av bestemmelsene i denne artikkel kan medføre krav om erstatning for den derved oppståtte skade.

Del II.

Transportavtalen

Kapitel I.

Befordring av reisende.

Artikkel 4.

Rett til befordring.

Med forbehold for de unntak som er foreskrevet i de internasjonale tariffen, skal den reisende ved reisesens begynnelse være forsynt med gyldig billett, som han skal oppbevare under hele reisen. Den reisende skal på forlangende vise billetten til enhver tjenestemann som er betrodd kontrollen og avlevere den ved reisesens slutt.

Artikkel 5.

Billetter.

§ 1. Billetter utstedt for en internasjonal befordring etter denne overenskomst, skal være forsynt med merket

§ 2. Hvis det ikke er foreskrevet unntak i de internasjonale tariffen, skal billettene inneholde følgende angivelser:

- a) avgangs- og bestemmelsesstasjon;
- b) reisevei; hvis benyttelse av forskjellige reiseveier eller befordringsmidler er tillatt, skal dette angis;
- c) togslog og vognklasse;
- d) billettpris;
- e) første gyldighetsdag;
- f) gyldighetstid.

§ 3. De internasjonale tariffen eller overenskomstene mellom jernbanene bestemmer i hvilket språk billettene skal trykkes og utfylles, såvel som deres form og innhold.

§ 4. Kupongbilletter som utstedes på grunnlag av en internasjonal tariff, er etter meningen i denne overenskomst å betrakte som en eneste billett.

§ 5. En billett kan, for så vidt det ikke er foreskrevet unntak i de internasjonale tariffen, bare overdras når den ikke lyder på navn og reisen ennå ikke er påbegynt.

§ 6. Den reisende skal ved mottakelsen av billetten forvise seg om at den er i samsvar med hans forlangende.

Artikkel 6.

Moderasjon i billettprisen for barn.

§ 1. Barn i alder inntil fylte fem år, som det ikke forlanges egen plass for, befordres fritt uten billett.

§ 2. Barn i alder fra fylte fem til fylte ti år, og yngre barn som det forlanges egen plass for, befordres til nedsatt pris som, med unntak av tillegg for å nytte visse vogner eller tog, ikke må utgjøre mer enn halvparten av billettprisen for voksne, med forbehold om avrundig av beløpet i samsvar med de bestemmelser som er fastsatt av den jernbane som utsteder billetten.

Denne moderasjon behøver ikke å bli tilstått når billettprisen allerede er nedsatt i forhold til den alminnelige pris for enkeltbillett.

§ 3. De internasjonale tariffer kan likevel foreskrive andre aldersgrenser enn de som er anført i §§ 1 og 2; men grensen for barn som befordres fritt etter § 1, må ikke være lavere enn fylte fire år, og grensen for befordring av barn til nedsatt pris etter § 2 må ikke være lavere enn fylte ti år.

Artikkel 7.

*Billettens gyldighetstid. Opphold på mellomstasjoner.**Plassdisponering.*

Billettens gyldighetstid og opphold underveis bestemmes i de internasjonale tariffer.

For belegg, tildeling og bestilling av plasser i togene gjelder tariffenes eller jernbanenes forskrifter.

Artikkel 8.

Overgang til høyere klasse eller togsalg.

Overgang til høyere klasse eller togsalg enn angitt på billetten, eller endring av reisevei, er tillatt for den reisende på de vilkår som er fastsatt i de internasjonale tariffer.

Artikkel 9.

Reisende uten gyldig billett.

§ 1. Reisende som ikke kan forevise gyldig billett, skal foruten billettprisen, betale et tillegg. Dette tillegg beregnes etter bestemmelsene for den jernbane hvor betalingen av tillegget forlanges.

§ 2. Billetter som urettmessig er blitt endret, anses som ugyldige og skal inndras av tjenestepersonalet.

§ 3. Reisende som nekter å betale billettprisen eller tillegget straks, kan utelukkes fra reisen. Slike reisende kan ikke kreve å få reisegodset utlevert på annen stasjon enn bestemmelsesstasjonen.

Artikkel 10.

Personer som utelukkes fra tog eller tillates befordret på visse vilkår.

§ 1. Personer som ikke har adgang til togene eller som kan settes av underveis:

- a) berusede personer eller personer som oppfører seg usømmelig eller som ikke overholder bestemmelsene i lover og reglementer; disse personer har verken krav på tilbakebetaling av billettprisen eller av betalt frakt for reisegods.
- b) personer som på grunn av sykdom eller av andre årsaker synes å bli til ulempe for medreisende, medmindre en hel kupé enten på forhånd er blitt leid for dem, eller mot betaling kan bli stilt til deres disposisjon. Dog skal personer som er blitt syke underveis, minst befordres til første stasjon hvor det er mulig å gi dem nødvendig pleie. Billettprisen skal tilbakebetales på de vilkår som er angitt i artikkel 23, med fradrag av beløpet for den tilbakelegte strekning; det samme gjelder i tilfelle for reisegodsfrakten.

§ 2. Befordring av personer som lider av smittsom sykdom, er underkastet de internasjonale overenskomster og bestemmelser, men i mangel av slike, underkastet gjeldende lover og bestemmelser i hver enkelt stat.

Artikkel 11.

Håndbagasje og dyr som tas med i personvognene.

§ 1. De reisende kan fritt ta med seg i personvognene gjenstander som er lette å bære (håndbagasje). Hver reisende disponerer for sin håndbagasje bare rommet over og under sin egen plass.

Denne bestemmelse gjelder analogisk også når vognene er av spesiell type, f.eks. når de er innrettet med bagasjerom.

§ 2. I personvogner kan ikke tas med:

- a) stoffer og gjenstander som er utelukket fra befordring som reise-

gods etter bestemmelsene i artikkel 15, pkt. c, med mindre tariffene tillater unntak; dog kan reisende, som under utøvelse av offentlig tjeneste eller med rettslig eller administrativ tillatelse bærer et skytevåpen, ta med ammunisjon, men uten å overskride den laveste av de fastsatte maksimumsgrenser for vedkommende område. Voktere som reiser med fanger i særskilte vogner eller vognavdelinger, tillates å ta med seg ladde skytevåpen;

- b) gjenstander som kan sjenere de reisende eller som kan forårsake skade;
- c) gjenstander som på grunn av toll- eller andre offentlige myndigheters bestemmelser, ikke tillates tatt med i personvognene;
- d) levende dyr. Det er imidlertid tillatt å ta med hunder når de plasseres på fanget eller holdes i kort lenke på vogngulvet og forsynes med munnkurv, slik at de ikke kan utsette sine omgivelser for fare. Det er videre tillatt å ta med andre små dyr når de er plassert i bur, kasser, kurver eller annen passende emballasje som må være av slik beskaffenhet at skade eller tilsmussing av de reisende eller beskadigelse eller forurensing av vognen og medbragt håndbagasje er utelukket, og dersom denne emballasjen kan settes på fanget eller plasseres som håndbagasje. Hunder og andre små dyr kan videre bare medtas når de verken med lukt eller støy er til ulempe for de reisende, når de enkelte staters lover og forskrifter ikke er til hinder for det og ingen reisende gjør innsigelse. Tariiffene og togrutene kan forby eller tillate at dyr tas med i bestemte vogner eller tog. Tariiffene angir om og for hvilke dyr det skal betales befordringsavgift.

§ 3. De internasjonale tariffene kan foreskrive på hvilke betingelser gjenstander som er tatt med i personvognene i strid med bestemmelsene i § 1 og § 2 b), likevel kan viderebefordres som håndbagasje eller som reisegods.

§ 4. Jernbanens tjenestemenn har rett til, i den reisendes nærvær, å forvisse seg om beskaffenheten av de gjenstander som tas med i personvognene, når det foreligger viktig grunn til å anta en overtredelse av bestemmelsene i § 2, unntatt de som berører § 2, pkt. c). Er det ikke mulig å fastslå hvem som har tatt med de gjenstander som skal undersøkes, foretar jernbanen undersøkelsen i nærvær av to vitner som ikke har noen tilknytning til jernbanen.

§ 5. Den reisende skal føre tilsyn med gjenstander og dyr som tas med i vogna, med mindre han befinner seg i vogn av spesiell type, jfr. § 1, og han derfor ikke er i stand til å føre slikt tilsyn. Han er ansvarlig for all skade som oppstår på grunn av gjenstander eller dyr som tas med i vogna, hvis han ikke kan bevise at skaden er oppstått ved en feil fra jernbanens side.

Artikkel 12.

Tog. Togruter.

§ 1. Til befordring nyttes ordinære tog som er tatt inn i togrutene og tog som kjøres etter behov.

§ 2. Jernbanen skal på hensiktsmessig måte bekjentgjøre togrutene for publikum.

§ 3. Restriksjoner for benyttelse av visse tog eller vognklasser må fremgå av togrutene eller tariffene.

Artikkel 13.

Tapt korrespondanse. Innstilling av tog.

Blir det på grunn av togforsinkelse ikke korrespondanse med et annet tog, eller blir et tog helt eller delvis innstilt, har jernbanen, når den reisende vil fortsette reisen, såvidt mulig og uten pristillegg å befordre den reisende og hans reisegods til bestemmelsestasjonen med et tog som går enten over den samme eller over en annen strekning tilhørende de samme baner som den opprinnelige reiserute førte over, og som gjør det mulig for den reisende å nå sitt reisemål med minst mulig forsinkelse. Stasjonsmesteren skal i tilfelle forsyne billetten med attestasjon om den tapte korrespondanse eller om toginnstillingen, og skal om nødvendig forlenge billettens gyldighetsfrist samt forsyne den med påtegning om gyldighet over den nye vei, for en høyere vognklasse eller for et tog med høyere billettpriser. Jernbanen er dog berettiget til i tariffen eller togruter å nekte benyttelsen av enkelte tog.

Kapitel II.

Befordring av reisegods.

Artikkel 14.

Gjenstander som tillates befordret.

§ 1. Som reisegods tillates befordret gjenstander i koffertar, kurver, vesker, reisesekker, hatteesker eller annen emballasje av dette slag, så vel som denne emballasje alene.

§ 2. De internasjonale tariffen kan på visse betingelser tillate andre gjenstander og dyr befordret som reisegods.

§ 3. Jernbanen har rett til å utelukke eller begrense befordring av reisegods i visse tog eller togslag.

Artikkel 15.

Gjenstander som er utelukket fra befordring.

Fra befordring som reisegods er utelukket:

- a) gjenstander som postverket har enerett til å befordre, selv om dette bare gjelder i ett av de områder som skulle ha deltatt i befordringen;
- b) gjenstander hvis befordring er forbudt, også når dette bare gjelder i ett av de områder som berøres av befordringen;
- c) farlige stoffer og gjenstander, især ladde skytevåpen, eksplosive og ildfarlige stoffer og gjenstander, lett antennelige, giftige, radioaktive, etsende stoffer så vel som motbydelige og smittefarlige stoffer.

De internasjonale tariffer kan på visse vilkår tillate befordret som reisegods bestemte stoffer og gjenstander som etter pkt. c) er utelukket fra befordring.

Artikkel 16.

Den reisendes ansvar for sitt reisegods. Tilleggsavgifter.

§ 1. Reisegodskupongens innehaver er ansvarlig for at bestemmelsene i artiklene 14 og 15 blir overholdt og bærer alle følger av overtredelse av disse bestemmelser.

§ 2. Hvis lover eller forskrifter i den stat på hvis område tilfellet inntreffer ikke forbyr det, har jernbanen ved alvorlig mistanke om overtredelse rett til å kontrollere om reisegodsets innhold er i samsvar med bestemmelsene. Innehaveren av reisegodskupongen oppfordres til å være til stede ved undersøkelsen. Hvis han ikke innfinner seg eller han ikke kan nås, skal undersøkelsen — i mangel av andre lover eller forskrifter i det land hvor undersøkelsen finner sted — foregå i nærvær av to vitner, som ikke har noen tilknytning til jernbanen. Fastslås en overtredelse, skal innehaveren av reisegodskupongen betale omkostningene ved undersøkelsen.

§ 3. Ved overtredelse av bestemmelsene i artiklene 14 og 15 skal innehaveren av reisegodskupongen, foruten å betale eventuell differanse i reisegodsfrakten og erstatning for eventuell skade, betale en tilleggsavgift som fastsettes i de internasjonale tariffer.

Artikkel 17.

Reisegodsets beskaffenhet, emballasje og merking.

§ 1. Reisegods hvis tilstand eller beskaffenhet er mangelfull, hvis emballasje er utilstrekkelig, eller som bærer tydelige tegn på å være skadet, kan tilbakevises av jernbanen. Mottas det likevel til

befordring, har jernbanen rett til å påføre reisegodskupongen en merknad om godsets tilstand. Mottar den reisende reisegodskupongen med en slik merknad, anses denne som godtatt av den reisende.

§ 2. Den reisende skal på lett synlig sted merke hvert reisegodskolli med navn og adresse, bestemmelsesstasjon og bestemmelsesland på en slik måte at det er holdbart, tydelig og varig og ikke gir mulighet for forvekslinger. Jernbanen har rett til å avvise reisegodskolli som ikke er merket på foreskrevet måte. Den reisende skal fjerne gammel merking eller gjøre den uleselig.

Artikkel 18.

Innskriving og befordring av reisegods.

§ 1. Reisegods innskrives bare mot forevisning av billett som er gyldig minst til reisegodsets bestemmelsesstasjon, og bare over den vei som er angitt på billetten.

Hvis billetten er gyldig over flere befordringsveier, eller hvis det på samme bestemmelsessted finnes flere stasjoner, skal den reisende nøyaktig angi den befordringsvei som skal nyttes eller den stasjon som reisegodset skal ekspederes til. Jernbanen er ikke ansvarlig for følgene av at denne forskrift ikke iakttas av den reisende.

Hvis tariffene tillater det, kan den reisende innenfor billettens gyldighetstid få innskrevet reisegods enten direkte over hele strekningen fra avgangs- til bestemmelsesstasjonen, eller over hvilken som helst del av den hele strekning.

Tariffene bestemmer om og på hvilke betingelser reisegods kan mottas til befordring over en annen befordringsvei enn den som er angitt på billetten, eller uten forevisning av billett. Når tariffene tillater at reisegods kan befordres uten forevisning av billett, gjelder de bestemmelser i denne overenskomst som angår den reisendes rettigheter og plikter med hensyn til reisegodset også for sender av det reisegods som innskrives uten forevisning av billett.

§ 2. Reisegodsfrakten skal betales ved innskrivingen.

§ 3. For øvrig skjer ekspedisjonen av reisegods etter de lover og forskrifter som gjelder for innleveringsstasjonen.

§ 4. Den reisende kan etter de bestemmelser som gjelder for innleveringsstasjonen, angi det tog som reisegodset skal sendes med. Gjør han ikke bruk av denne rett, sendes det med det første tog som passer.

Hvis reisegodset underveis må overføres til et annet tog, skal viderebefordringen skje med det første korresponderende tog som ifølge de lokale bestemmelser tar med reisegods på vedkommende strekning.

Befordringen av reisegods på de betingelser som er angitt ovenfor, kan bare finne sted hvis de formaliteter som forlanges av tollvesenet eller andre offentlige myndigheter på innleveringsstasjonen eller underveis, ikke er til hinder for det.

Artikkel 19.

Reisegodskupong.

§ 1. Ved innskriving av reisegods skal det utleveres en reisegodskupong til den reisende.

§ 2. Reisegodskuponger som etter denne overenskomst utstedes for en internasjonal sending, skal være forsynt med tegnet og, hvis ikke unntak er foreskrevet i de internasjonale tariffen, inneholde følgende angivelser:

- a) innleverings- og bestemmelsesstasjon;
- b) befordringsvei;
- c) innleveringsdag og til hvilket tog reisegodset er innlevert;
- d) antall billetter, unntatt hvis reisegodset er innlevert til befordring uten forevisning av billett;
- e) reisegodskollienes antall og vekt;
- f) reisegodsfrakt og andre avgifter.

§ 3. De internasjonale tariffen eller overenskomster mellom jernbanene bestemmer i hvilken form og på hvilket språk reisegodskupongene skal trykkes og utfylles.

§ 4. Den reisende skal ved mottakelsen av reisegodskupongen forvise seg om at den er utfylt i samsvar med hans forlangende.

Artikkel 20.

Utlevering.

§ 1. Reisegodset utleveres mot tilbakelevering av reisegodskupongen og mot betaling av eventuelle kostnader som er belastet sendingen. Jernbanen er ikke forpliktet til å undersøke om innehaveren av reisegodskupongen har rett til å motta godset.

Likestillet med utlevering av reisegodset til reisegodskupongens innehaver er overlevering av dette — utført i samsvar med gjeldende bestemmelser — til toll- eller skattemyndigheter i deres ekspedisjonslokaler eller pakkehus, når disse ikke står under jernbanens oppsyn, og likeledes overlevering av levende dyr til forvaring hos en tredjemann.

§ 2. Innehaveren av reisegodskupongen har rett til å kreve reisegodset utlevert på bestemmelsesstasjonens utleveringssted etter an-

komsten av det tog som reisegodset skulle ha vært sendt med, så snart den tid er gått som er nødvendig for å få godset gjort klart til utlevering og i tilfelle klarert av tollvesenet og andre offentlige myndigheter.

§ 3. Hvis reisegodskupongen ikke kan leveres tilbake, er jernbanen forpliktet til å utlevere reisegodset bare til den som kan bevise sitt rett. Hvis denne bevisførsel anses utilstrekkelig, kan jernbanen forlange at det stilles sikkerhet.

§ 4. Reisegodset utleveres på den stasjon som det er innskrevet til. Ved rettidig forlangende av reisegodskupongens innehaver kan det likevel, hvis omstendighetene tillater det, og toll eller andre offentlige myndigheters bestemmelser ikke er til hinder, tilbakeleveres på innleveringsstasjonen eller utleveres på en mellomstasjon mot tilbakelevering av reisegodskupongen og dessuten, hvis tariffen foreskriver det, mot fremvisning av billetten.

§ 5. Innehaveren av en reisegodskupong som ikke får reisegodset utlevert på de vilkår som er angitt i § 2, kan forlange reisegodskupongen påført en bevitnelse om hvilken dag og hvilket klokkeslett han forlangte det utlevert.

§ 6. På anmodning fra reisegodskupongens innehaver er jernbanen forpliktet til i hans nærvær å undersøke reisegodset for å konstatere en påstått skade. Innehaveren av reisegodskupongen har rett til å nekte å ta imot reisegodset hvis jernbanen ikke etterkommer hans anmodning.

§ 7. For øvrig er utleveringen underlagt gjeldende lover og bestemmelser for den jernbane som har hånd om utleveringen.

Kapitel III.

Fellesbestemmelser for befordring av reisende og reisegods.

Artikkel 21.

Tariffer. Særskilte overenskomster.

§ 1. De internasjonale tariffer som jernbanene oppretter, skal inneholde alle særskilte betingelser som gjelder for befordringen og alle nødvendige angivelser for beregning av frakter og ekstraavgifter, og eventuelt bestemmelser angående omregningskurser.

§ 2. De internasjonale tariffer behøver bare kunngjøres i de stater hvis jernbaner deltar i disse tariffer som avgangs- og bestemmelsesbane. Tariffene og deres endringer trer i kraft den dag som er

angitt i kunngjøringen. Prisforhøyelser og andre skjerpelser av befordringsbetingelsene trer dog i kraft tidligst 6 dager etter kunngjøringen.

Endringer på grunn av kurssvingninger vedrørende takster og ekstraavgifter angitt i de internasjonale tariffen, så vel som rettelser av åpenbare feil, trer i kraft dagen etter kunngjøringen.

§ 3. På enhver stasjon som er åpen for internasjonal trafikk, skal den reisende ha anledning til å gjøre seg kjent med de internasjonale tariffen eller utdrag av disse som angir priser på internasjonale billetter som selges der, og de tilsvarende reisegodstakster.

§ 4. De internasjonale tariffen skal anvendes på samme vilkår for alle. Jernbanene kan, med forbehold om samtykke fra sine regjeringer, slutte særavtaler om moderasjoner eller andre fordeler, forutsatt at alle reisende under de samme forhold innrømmes de samme betingelser.

Moderasjoner eller andre begunstigelser kan innrømmes for jernbanedriften, for offentlige administrasjoners drift eller for formål som kommer velgjørenhet, oppdragelse eller undervisning til gode.

Jernbanene er ikke forpliktet til å kunngjøre de tiltak som er truffet i henhold til annet og tredje avsnitt.

Artikkel 22.

Toll- og andre offentlige myndigheters forskrifter.

Den reisende må følge de forskrifter som er fastsatt av toll- eller andre offentlige myndigheter, såvel for ham selv som for undersøkelsen av hans innskrevne reisegods og hans håndbagasje. Han skal være tilstede ved denne undersøkelse av reisegods og håndbagasje, med mindre unntak er fastsatt ved lover og bestemmelser. Jernbanen påtar seg ikke noe ansvar overfor den reisende i tilfelle han ikke etterkommer disse forpliktelser.

Artikkel 23.

Tilbakebetalinger og etterbetalinger.

§ 1. Befordringsavgiften tilbakebetales helt eller delvis når

- a) billetten ikke eller bare delvis er nyttet;
- b) billetten på grunn av plassmangel er blitt nyttet i lavere klasse eller togsalg enn utstedt til;
- c) reisegods er holdt tilbake på avgangsstasjonen eller på en underveisstasjon.

De internasjonale tariffen bestemmer hvilke saksunderlag og bevitnelser som må fremlegges til støtte for søknad om tilbakebetaling, tilbakebetalingsbeløp og de beløp som er unntatt fra tilbakebetaling.

§ 2. De internasjonale tariffer kan likevel i visse tilfeller utelukke eller sette særskilte betingelser for tilbakebetaling.

§ 3. Alle krav på tilbakebetaling i henhold til bestemmelsene i denne artikkel så vel som etter bestemmelsene i artikkel 10 b), blir ugyldige hvis de ikke innen seks måneder er blitt gjort gjeldende hos jernbanen, regnet for billetter fra utløpet av deres gyldighetstid og for reisegodskuponger fra dagen for deres utstedelse.

§ 4. Ved feilaktig anvendelse av tariffen eller ved feil utregning av takster og øvrige avgifter skal det for meget oppkrevde beløp tilbakebetales av jernbanen, og det for lite oppkrevde beløp etterbetales av den reisende, når beløpet for hver billett eller reisegodskupong overstiger to francs.

§ 5. For beregning av de beløp som skal godtgjøres eller etterbetales, nyttes den offisielle omregningskurs som gjaldt den dag befordringsprisen ble oppkrevd. Skjer betalingen i en annen valuta enn den som befordringsprisen er blitt betalt med, nyttes omregningskursen for den dag betalingen finner sted.

§ 6. I alle tilfelle som ikke er forutsatt i denne artikkel, anvendes i mangel av overenskomster mellom jernbanene, de gjeldende lover og bestemmelser i avgangsstaten.

Artikkel 24.

Twistigheter.

Twistigheter mellom de reisende innbyrdes og twistigheter mellom de reisende og betjeningen avgjøres foreløpig på stasjonene av stasjonsmesteren, under selve reisen av togføreren.

Del III.

Ansvar. Søksmål.

Kapitel I.

Ansvar.

Artikkel 25.

Ansvar for befordringen av reisende, håndbagasje og dyr.

§ 1. Jernbanens ansvar i fall en reisende blir drept eller såret, såvel som for et hvert annet inngrep i den reisendes legemlige integritet, samt ansvar for skade som forårsakes ved forsinkelse eller

innstilling av tog eller ved en tapt korrespondanse, retter seg etter lover og forskrifter i den stat hvor tildragelsen har funnet sted.

§ 2. For håndbagasje og dyr som det påligger de reisende i henhold til artikkel 11, § 5 selv å føre tilsyn med, er jernbanen ansvarlig bare hvis skaden skyldes jernbanens feil.

§ 3. De etterfølgende artikler i Del III finner ikke anvendelse for tilfellene under §§ 1 og 2.

Artikkel 26.

Jernbanens fellesansvar for reisegods.

§ 1. Den jernbane som mot utlevering av en internasjonal reisegodskupong har mottatt reisegods til befordring, er ansvarlig for transportens utførelse over hele strekningen til godset utleveres.

§ 2. Enhver etterfølgende jernbane deltar i og med overtagelsen av reisegodset i transportkontrakten og overtar de forpliktelser som dette medfører. De forskrifter for bestemmelsesbanen som er angitt i artikkel 39, § 2, berøres ikke av dette.

Artikkel 27.

Answarets omfang.

§ 1. Jernbanen er ansvarlig for forsinket utlevering og for det tap som oppstår ved at reisegodset helt eller delvis kommer bort eller skades i tiden fra mottakelsen til befordring og til dets utlevering.

§ 2. Jernbanen er fritatt for dette ansvar hvis den forsinkede utlevering, tapet av eller skaden på reisegodset er forårsaket ved en feil av den reisende, ved en anvisning av den reisende, ved en anvisning av den reisende som ikke skyldes feil fra jernbanen, ved reisegodsets naturlige beskaffenhet, eller er forårsaket av omstendigheter som jernbanen ikke kunne unngå og hvis følger den ikke kunne avverge.

§ 3. Jernbanen er fritatt for dette ansvar når tapet eller skaden er oppstått på grunn av den særlige fare som er forbundet med reisegodsets naturlige beskaffenhet, mangel av eller mangler ved emballasjen, eller når gjenstander som er utelukket fra befordring, likevel er blitt innskrevet som reisegods.

Artikkel 28.

Bevisbyrde.

§ 1. Bevisbyrden for at den forsinkede utlevering, tapet av eller skaden på reisegodset er forårsaket av en av de grunner som er forutsatt i artikkel 27, § 2, påhviler jernbanen.

§ 2. Når jernbanen påviser at tapet eller skaden etter de foreliggende omstendigheter kan ha oppstått på grunn av en eller flere av de særlige farer som er omhandlet i artikkel 27, § 3, formodes at skaden er oppstått på denne måte. Det står imidlertid den berettigede fritt å bevise at skaden ikke, eller ikke utelukkende, er oppstått på grunn av disse farer.

Artikkel 29.

Formodning om at reisegods er gått tapt. Når tapt reisegods finnes igjen.

§ 1. Den berettigede kan uten å måtte fremlegge ytterligere bevis, betrakte et reisegodskolli som tapt når det ikke er blitt utlevert eller stilt til hans rådighet innen 14 dager etter at krav om utlevering er fremsatt i henhold til artikkel 20, § 2.

§ 2. Blir et reisegodskolli som har vært betraktet som bortkommet, funnet igjen innen ett år etter at utlevering er forlangt, skal jernbanen underrette den berettigede om dette hvis hans oppholdssted er kjent eller kan finnes.

Den berettigede kan innen 30 dager etter mottatt underretning forlange at reisegodset utleveres til ham på en av stasjonene på befordringsstrekningen. Han må da betale frakten for reisegodset fra innleveringsstasjonen til den stasjon hvor reisegodset utleveres, og tilbakebetale den erstatning han har fått utbetalt, eventuelt fratrukket de kostnader som måtte være innbefattet i denne erstatning. Hans rett til erstatning for forsinkelse i henhold til artikkel 32 beholdes.

Blir gjenfunnet reisegods ikke forlangt tilbakelevert innen den angitte frist av 30 dager, eller gjenfinnes godset senere enn ett år etterat forlangende om utlevering er fremsatt, disponerer jernbanen over det etter lover og bestemmelser i vedkommende stat.

Artikkel 30.

Erstatningens størrelse ved tap av reisegods.

Når jernbanen i henhold til bestemmelsene i denne overenskomst skal yte erstatning for helt eller delvis tap av reisegods, kan det forlanges:

- a) når skadebeløpet er fastslått:
erstatning tilsvarende dette beløp, dog ikke over 40 francs for hvert manglende kilogram av bruttovekten;
- b) når skadebeløpet ikke er fastslått:
et anslagsbeløp av 20 francs for hvert manglende kilogram av bruttovekten.

Hertil kommer dessuten erstatning for reisegodsfrakt, toll eller andre omkostninger som er blitt betalt i anledning av transporten av det bortkomne reisegods, uten ytterligere skadeserstatning.

Artikkel 31.

Erstatningens størrelse ved skade på reisegods.

Ved skade på reisegods skal jernbanen betale det beløp verdiforingelsen utgjør, uten ytterligere erstatning.

Erstatningen kan dog ikke overstige:

- a) hvis hele sendingen er blitt verdiforringet på grunn av skaden, det beløp som ville ha vært å betale om hele sendingen var gått tapt;
- b) hvis bare en del av sendingen er blitt verdiforringet på grunn av skaden, det beløp som ville ha vært å betale om denne del av sendingen var gått tapt.

Artikkel 32.

Erstatningens størrelse ved forsinket utlevering av reisegods.

§ 1. Når reisegodset er blitt for sent utlevert, og den berettigede ikke beviser at en skade er oppstått på grunn av forsinkelse, skal jernbanen betale en erstatning på 0,20 francs pr. kilogram av bruttovekten av det reisegods som er for sent utlevert, regnet for hvert påbegynt antall 24 timer fra det tidspunkt reisegodset ble forlangt utlevert, dog høyst for 14 dager.

§ 2. Bevises det at en skade er oppstått på grunn av forsinkelsen, skal det for denne skade betales en erstatning som ikke må overstige det firedobbelte av det anslagsbeløp som er fastsatt i § 1.

§ 3. De erstatninger som er foreskrevet i §§ 1 og 2, betales ikke ved siden av den erstatning som skal ytes ved helt tap av reisegodset. Ved delvis tap skal disse erstatninger i tilfelle betales for den del som ikke er gått tapt.

Ved skade trer de i tilfelle ved siden av den skadeerstatning som er angitt i artikkel 31.

Ikke i noe tilfelle kan den samlede erstatning etter bestemmelsene i §§ 1 og 2 og etter artiklene 30 og 31 utgjøre mer enn den erstatning som ville ha vært å betale om reisegodset var gått helt tapt.

§ 4. Ved for sen utlevering av biler, tilhengere og motorsykler med sidevogn som befordres som reisegods, skal jernbanen bare betale erstatning hvis skade er blitt bevist, og bare inntil størrelsen av fraktbeløpet.

Artikkel 33.

Erstatningens størrelse ved forsett eller grov uaktsomhet fra jernbanens side.

Hvis forsinket utlevering, helt eller delvis tap av eller skade på reisegods skyldes forsett eller grov uaktsomhet fra jernbanens side, skal denne fullt ut erstatte den berettigede for den beviste skade. I tilfelle grov uaktsomhet begrenses dog ansvaret til det dobbelte av de maksimumsbeløp som er angitt i artiklene 30, 31 og 32.

Artikkel 34.

Renter av erstatningsbeløpet. Tilbakebetaling av erstatningsbeløp.

§ 1. Den berettigede kan forlange renter av erstatningsbeløpet. Disse renter, beregnet etter 5 % p.a., ytes bare når erstatningen overstiger 10 francs for hver reisegodskupong. Disse renter løper fra dagen for fremsettelsen av den administrative reklamasjon som er angitt i artikkel 37, eller, hvis ingen reklamasjon er fremsatt fra den dag søksmål er reist.

Hvis den berettigede ikke fremlegger for jernbanen innen en for ham tilpasset tidsfrist de nødvendige bilag for avgjørende behandling av reklamasjonen, løper ikke renten i tiden mellom utløpet av denne frist og overgivelsen av disse bilag.

§ 2. Alle urettmessig mottatte erstatningsbeløp skal tilbakebetales.

Artikkel 35.

Jernbanens ansvar for sitt personale.

Jernbanen er ansvarlig for det personale den har i sin tjeneste, og for andre personer den nytter til utførelse av den befordring den har påtatt seg.

Dog blir de jernbanetjenestemenn som på en reisendes forlangende utfører tjenester som ikke påhviler jernbanen, å anse som om de handler på vegne av den reisende som de utfører disse tjenester for.

Artikkel 36.

Fremsettelse av krav utenom kontrakten.

I alle tilfeller som kommer inn under denne overenskomst, kan ethvert krav om erstatning, på hvilket rettsgrunnlag det enn hviler, bare fremmes mot jernbanen på de vilkår og med de begrensninger som er forutsatt i overenskomsten.

Det samme gjelder for ethvert krav som fremmes mot de personer som jernbanen svarer for i henhold til artikkel 35.

Kapitel II.

Reklamasjoner. Søksmål. Rettergang og foreldelse.

Artikkel 37.

Reklamasjoner.

§ 1. Reklamasjoner angående transportavtalen skal rettes skriftlig til den jernbane som er angitt i artikkel 39.

§ 2. De personer som i henhold til artikkel 38 er berettiget til å anlegge søksmål mot jernbanen, har rett til å fremsette reklamasjoner.

§ 3. Billetter, reisegodskuponger og øvrige bilag som den berettigede ønsker å vedlegge sin reklamasjon, skal fremlegges i original eller i avskrift. Avskriften må være behørig bekreftet hvis jernbanen forlanger det.

Jernbanen kan ved den endelige avgjørelse av reklamasjonen forlange billetter og reisegodskuponger tilbakelevert.

Artikkel 38.

Personer som kan anlegge søksmål mot jernbanen.

Bare den som foreviser billetten eller reisegodskupongen eller, i mangel av dette på annen måte beviser sin rett, kan saksøke jernbanen i henhold til transportavtalen.

Artikkel 39.

Jernbaner som søksmål kan anlegges mot.

§ 1. Søksmål om tilbakebetaling av beløp som er blitt betalt i henhold til transportavtalen, kan gjøres gjeldende enten mot den jernbane som har krevd opp beløpet eller mot den jernbane som beløpet er blitt oppkrevd for.

§ 2. Andre søksmål som skriver seg fra transportavtalen kan bare gjøres gjeldende mot avgangsbanen, bestemmelsesbanen eller mot den jernbane på hvis strekning den hendelse som ligger til grunn for søksmålet, er foregått.

Bestemmelsesbanen kan imidlertid saksøkes selv om den ikke har mottatt reisegodset.

§ 3. Har saksøkeren valget mellom flere jernbaner, opphører valgretten når saken er anlagt mot en av dem.

§ 4. Søksmål kan reises mot andre jernbaner enn dem som er angitt i §§ 1 og 2, når det fremkommer som motsøksmål eller som innsigelse, og hovedsøksmålet grunner seg på samme transportavtale.

Artikkel 40.

Kompetanse.

Søksmål grunnet på denne overenskomst kan bare reises ved de kompetente domstoler i den stat som den saksøkte jernbane tilhører, med mindre statsoverenskomster eller konsesjoner bestemmer noe annet.

Driver et foretagende flere selvstendige jernbanelinjer i forskjellige stater, betraktes enhver av disse linjer som særskilte jernbaner med hensyn til anvendelsen av denne artikkel.

Artikkel 41.

Konstatering av delvis tap av eller skade på reisegods.

§ 1. Når delvis tap av eller skade på reisegods oppdages eller formodes av jernbanen eller påstås av den berettigede, skal jernbanen etter skadens art, uten opphold og om mulig i nærvær av denne berettigede, sette opp en protokoll for å fastslå reisegodsets tilstand og vekt, og om mulig også skadens størrelse, årsak og tidspunktet når den er oppstått.

Den berettigede skal utleveres gratis en avskrift av protokollen.

§ 2. Når den berettigede ikke anerkjenner det som er anført i protokollen, kan han forlange rettslig fastsettelse av reisegodsets tilstand og vekt, samt skadens årsak og skadebeløpet. Fremgangsmåten retter seg etter lover og reglementer i den stat hvor den rettslige fastsettelse finner sted.

§ 3. Når reisegodskolli er gått tapt, er den berettigede, for å lette jernbanens undersøkelser, forpliktet til å gi en mest mulig nøyaktig beskrivelse av de bortkomne reisegodskolli.

Artikkel 42.

Bortfall av krav overfor jernbanen etter transportavtalen for reisegods.

§ 1. Når reisegodset er mottatt av den berettigede, bortfaller alle krav som kan gjøres gjeldende overfor jernbanen i henhold til transportavtalen for forsinket utlevering, delvis tap eller skade.

§ 2. Dog bortfaller ikke kravet:

- a) hvis den berettigede skaffer bevis for at skaden skyldes forsett eller grov uaktsomhet fra jernbanens side;
- b) for forsinket utlevering, når det innen en frist av 21 dager — utleveringsdagen for reisegodset til den berettigede ikke medregnet — fremsettes til en av de baner som er angitt i artikkel 39, § 2,
- c) for delvis tap eller skade:
 1. hvis tapet eller skaden er blitt konstatert overensstemmende med artikkel 41 før den berettigede har motatt reisegodset;
 2. hvis den fastsettelse som skulle ha vært foretatt i henhold til artikkel 41, bare er blitt unnlatt ved en feil fra jernbanens side;
- d) for skade som ikke er synlig og som av den berettigede først fastslås etter at reisegodset er mottatt, på følgende to betingelser:
 1. at det straks etter at skaden er oppdaget og senest tre dager etter at reisegodset er mottatt, forlanges av den berettigede at skaden skal fastslås overensstemmende med artikkel 41; når denne frist utløper en søndag eller en lovbestemt helligdag, forlenges den til nærmest påfølgende hverdag;
 2. at den berettigede beviser at skaden er skjedd i tiden mellom reisegodsets innlevering til befordring og dets utlevering.

Artikkel 43.

Foreldelse av krav.

§ 1. Krav som grunner seg på transportavtalen, foreldes etter ett år.

Foreldelsesfristen utgjør imidlertid to år:

- a) ved krav på grunn av skade forårsaket ved forsett;
- b) ved krav i tilfelle av bedrageri.

§ 2. Foreldelsen løper:

- a) ved erstatningskrav for forsinket utlevering, delvis tap eller skade: fra den dag utleveringen har funnet sted;

- b) ved erstatningskrav for helt tap:
fra den fjortende dag etter utløpet av den frist som er fastsatt i artikkel 20, § 2:
 - c) ved krav på betaling eller tilbakebetaling av befordrings- og ekstraavgifter eller tilleggsavgifter, eller ved krav på rettelse ved uriktig anvendelse av tariffen eller når det foreligger regnefeil:
fra betalingsdagen eller, når betaling ikke har funnet sted, fra den dag betalingen skulle ha foregått;
 - d) ved krav på betaling av tilleggsavgift forlangt av tollvesenet eller andre offentlige myndigheter:
fra den dag tollvesenet eller vedkommende myndighet fremsatte kravet om betaling;
 - e) ved andre krav som gjelder befordring av reisende:
fra dagen for utløpet av billettens gyldighetstid.
- Den dag som er angitt som første dag for foreldelsen, medregnes ikke i noe tilfelle i fristen.

§ 3. I tilfelle av reklamasjon til jernbanen overensstemmende med artikkel 37 avbrytes foreldelsen inntil den dag jernbanen skriftlig har avslått reklamasjonen og levert tilbake de bilag som var lagt ved reklamasjonen. Blir reklamasjonen delvis anerkjent, begynner foreldelsen igjen å løpe bare for den omtvistede del av reklamasjonen. Beviset for mottakelsen av reklamasjonen eller av svaret på denne, og beviset for tilbakeleveringen av bilagene, påhviler den som påberoper seg disse fakta.

Ytterligere reklamasjoner som gjelder samme krav avbryter ikke foreldelsen.

§ 4. Krav som er foreldet, kan ikke gjøres gjeldende i form av motsøksmål eller innsigelse.

§ 5. Under forbehold av foranstående bestemmelser gjelder for utsettelse og avbrytelse av foreldelsen, lover og bestemmelser i det land hvor kravet er innlevert.

Kapitel III.

Avregning. Jernbanenes innbyrdes regress.

Artikkel 44.

Avregning mellom jernbanene.

Enhver jernbane er pliktig til å betale de deltagende jernbaner den del som tilkommer dem av den befordringsavgift den har eller skulle ha innkassert.

Artikkel 45.

Regress i tilfelle av erstatning for tap eller skade.

§ 1. Den jernbane som i henhold til bestemmelsene i denne overenskomst har betalt erstatning for helt eller delvis tap av eller skade på reisegods, har rett til regress hos de andre jernbaner som har deltatt i transporten, etter følgende bestemmelser:

- a) den jernbane som har forårsaket skaden, er alene ansvarlig for den;
- b) når skaden skyldes flere jernbaner, er hver av dem ansvarlig for den skade den har forårsaket. Hvis en slik utskillelse i det foreliggende tilfelle er umulig, fordeles erstatningen mellom dem etter de prinsipper som er angitt under punkt c;
- c) hvis det ikke lar seg påvise at en eller flere jernbaner har forårsaket skaden, deles erstatningen mellom alle de jernbaner som har deltatt i befordringen, med unntak for dem som kan bevise at skaden ikke er forårsaket på deres linjer. Fordelingen foretas i forhold til antall tariffkilometer.

§ 2. I tilfelle en av disse jernbaner er insolvent, fordeles den andel som faller på denne bane og som ikke er betalt, mellom de øvrige baner som har deltatt i befordringen, i forhold til antall tariffkilometer.

Artikkel 46.

Regress i tilfelle av erstatning for forsinket utlevering.

Bestemmelsene i artikkel 45 finner også anvendelse ved erstatning for forsinkelse. Skyldes forsinkelsen uregelmessigheter som er blitt konstatert på flere jernbaner, fordeles erstatningen mellom disse jernbaner i forhold til varigheten av forsinkelsen på de respektive baner.

Artikkel 47.

Fremgangsmåte i regresstilfelle.

§ 1. En jernbane som det er søkt regress hos i henhold til artiklene 45 og 46, er ikke berettiget til å bestride rettmessigheten av den utbetaling som er foretatt av den regressøkende bane, når erstatningen er blitt fastsatt ved rettslig avgjørelse etter at stevningen behørig er blitt den forkynt, og den er gitt anledning til å intervenere i rettsaken. Dommeren i hovedsaken bestemmer etter sakens omstendigheter fristene for forkynnelsen og for intervensjonen.

§ 2. Den regressøkende jernbane skal i en og samme rettsak saksøke alle de deltagende baner som den ikke minnelig er kommet

til enighet med; i motsatt fall tapes retten til regress hos dem som ikke er saksøkt.

§ 3. Domstolen avgjør i en og samme dom alle de regressaker som er forelagt den.

§ 4. De saksøkte jernbaner kan ikke påny søke regress.

§ 5. Det er ikke tillatt å trekke regressaken inn i erstatnings-saken.

Artikkel 48.

Kompetanse i regressaker.

§ 1. Bare domstolen på det sted hvor den jernbane som det søkes regress hos har sitt sete, er kompetent i regressaker.

§ 2. Når sak skal anlegges mot flere baner, har den saksøkende jernbane rett til å velge blant de domstoler som er kompetente i henhold til § 1.

Artikkel 49.

Særskilte avtaler om regress.

Jernbanene kan treffe avtaler som avviker fra bestemmelsene i kapittel III om gjensidig regress.

Del IV.

Forskjellige bestemmelser.

Artikkel 50.

Anvendelse av den nasjonale rett.

I mangel av bestemmelser i denne overenskomst, i tilleggsbestemmelserne og i de internasjonale tariffen anvendes de lover og bestemmelser som gjelder for transport i hver enkelt stat.

Artikkel 51.

Alminnelige rettergangsregler.

For alle tvistigheter som foranlediges av transporter som kommer inn under denne overenskomst, følges den kompetente domstols rettergangsregler, for så vidt det i denne overenskomst ikke er truffet andre bestemmelser.

Artikkel 52.

Fullbyrdelse av dommer. Beslagleggelser og garantier.

§ 1. Dommer, herunder også uteblivelsesdommer, som i henhold til bestemmelsene i denne overenskomst er avsagt av den kompetente domstol og som har oppnådd eksekusjonskraft etter de lover som gjelder for denne domstol, fullbyrdes i hver av de andre kontraherende stater, så snart de formaliteter er oppfylt som gjelder for disse stater. En prøvelse av dommens realitet er ikke tillatt.

Denne bestemmelse finner ikke anvendelse på dommer som bare har en foreløpig eksekusjonskraft, heller ikke for de deler av en dom hvorigjennom saksøkeren dømmes til å betale erstatning utover saksomkostningene fordi hans sak er blitt forkastet.

§ 2. Fordringen som stammer fra en internasjonal befordring og som en jernbane har på en annen som ikke tilhører den samme stat som den første, kan bare belegges med arrest eller gjøres til gjenstand for utlegg i henhold til en dom avsagt av en domstol i den stat som den fordringsberettigede jernbane hører under.

§ 3. En jernbanes rullende materiell, herunder alle slags gjenstander som tilhører jernbanen og som er nødvendige for befordringen, så som beholdere, lessemidler, presenninger etc., kan bare belegges med arrest eller gjøres til gjenstand for utlegg i en annen stat enn den hvor eierbanen hører hjemme, når det skjer i henhold til dom avsagt av en domstol i sistnevnte stat.

Privatvogn, herunder alle slags gjenstander som er nødvendige for transporten som befinner seg i vognene og er vogneierens eiendom, kan bare gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg i en annen stat enn den vogneieren er hjemmehørende i når det skjer i henhold til dom avsagt av en domstol i sistnevnte stat.

§ 4. Garanti for prosessomkostninger kan ikke fordres i rettsaker som anlegges på grunnlag av en internasjonal transportavtale.

Artikkel 53.

Myntenhet. Omregnings- og kjopekurser for utenlandsk valuta.

§ 1. Med de francs-beløp som er angitt i denne overenskomst eller i dens bilag, er ment gullfrancs svarende til 10/31 gram og 0,900 finhet.

§ 2. Jernbanen skal kunngjøre de kurser den omregner de beløp etter som er uttrykt i fremmed valuta og som blir betalt i innenlandsk mynt (omregningskurser).

§ 3. Likeså skal en jernbane som mottar utenlandsk mynt som betaling, kunngjøre de kurser den mottas etter (kjøpekurser).

Alminnelige tilleggsbestemmelser.

1. Omregning av gullfrcs. til innenlandsk mynt skjer etter jernbanens forskrifter.
2. Når utførelsen av transportavtalen eller oppfyllelsen av andre forpliktelser som følger av den, nødvendiggjør omregning av et myntslag, skjer denne omregning etter en kurs som er fastsatt av den regulerende bane og kunngjort ved oppslag ved billettluken eller på annen egnet måte. Ved omregningen brukes den kurs som er fastsatt for omregningsdagen.

Artikkel 54.

Sentralbyrå for den internasjonale jernbanetrafikk.

§ 1. For å lette og sikre utførelsen av denne overenskomst er opprettet et Sentralbyrå for den internasjonale jernbanetrafikk, hvis oppgave er:

- a) å motta meddelelser fra de kontraherende stater og de deltagende jernbaner og bringe disse meddelelser til de andre staters og jernbaners kunnskap;
- b) å samle, ordne og offentliggjøre opplysninger av enhver art som har betydning for den internasjonale transporttjeneste;
- c) å lette det finansielle mellomværende som oppstår mellom de forskjellige jernbaner som følge av den internasjonale befordring samt lette oppkvevingen av udekkede fordringer, og med disse mål for øye fremme forholdet banene imellom;
- d) på anmodning av en kontraherende stat eller et transportforetagende hvis strekninger er inntatt i den fortegnelse som er forutsatt i artikkel 55, ved tilbud om velvillig tjeneste eller mekling, eller på annen måte søke å treffe en ordning som kan bilegge tvister mellom de nevnte stater eller foretagender angående fortolkningen eller anvendelsen av overenskomsten;
- e) på anmodning av de deltagende parter — stater, transportforetagender eller trafikanter — ved tvister å avgi uttalelse angående fortolkningen eller anvendelsen av overenskomsten;
- f) å medvirke ved voldgiftsrettslige avgjørelser i tvister angående fortolkningen eller anvendelsen av overenskomsten;
- g) å forberede den forretningsmessige behandling av anmodninger om endringer av denne overenskomst, og i tilfelle foreslå avholdelse av konferanser i henhold til artikkel 64.

§ 2. Et særskilt reglement, som utgjør Bilag I til denne overenskomst, fastsetter setet for, sammensetningen og organisasjonen av dette byrå, så vel som de midler som er nødvendige for utøvelsen av dets virksomhet. Det inneholder også retningslinjer for byråets arbeidsområde og tilsynet med dette.

Artikkel 55.

Fortegnelse over de linjer som er tilsluttet overenskomsten.

§ 1. Det Sentralbyrå som omhandles i artikkel 54, er pålagt å utarbeide, holde à jour og å offentliggjøre fortegnelsen over de linjer som er tilsluttet denne overenskomst. Av den grunn mottar det fra de kontraherende stater meddelelser om opptakelse eller strykning i fortegnelsen av linjer tilhørende en jernbane eller et av de foretagender som er angitt i artikkel 2.

§ 2. For befordringer på en ny linje finner denne overenskomst først anvendelse en måned etter datoen for Sentralbyråets meddelelse til de andre stater om dens opptakelse.

§ 3. Strykning av en linje foretas av Sentralbyrådet så snart den kontraherende stat, etter hvis anmodning linjen er opptatt i fortegnelsen, har meddelt at den skal strykes.

§ 4. Mottakelsen av Sentralbyråets meddelelse om en linjes strykning gir enhver jernbane rett til straks å avbryte all internasjonal transportforbindelse med vedkommende linje. Påbegynte transporter skal fullføres.

Artikkel 56.

Tilleggsbestemmelser.

De tilleggsbestemmelser som av enkelte kontraherende stater eller deltakende jernbaner er utgitt for utførelsen av overenskomsten, skal meddeles Sentralbyrådet.

Disse tilleggsbestemmelser kan settes i kraft på de jernbaner som har sluttet seg til dem i den form som er beskrevet i hver stats lover og bestemmelser; de må ikke stå i strid med denne overenskomst.

Deres ikrafttreden skal meddeles Sentralbyrådet.

Artikkel 57.

Voldgiftsrettslig avgjørelse av tvister.

§ 1. Tvister angående fortolkning eller anvendelse av denne overenskomst som nasjonal lov eller som kontraktmessig rett, og tilleggsbestemmelser vedtatt av de enkelte kontraherende stater, kan,

i tilfelle partene selv ikke kommer til enighet, på forlangende av disse bli forelagt en voldgiftsrett, hvis sammensetning og prosedyre er inntatt i Bilag III til denne overenskomst.

§ 2. Ved tvister mellom stater er bestemmelsene i Bilag III ikke bindende for partene, som fritt kan bestemme voldgiftsrettens sammensetning og prosedyre.

§ 3. Partene kan anmode om voldgiftsrettslig avgjørelse:

- a) uten innskrenkning i retten til å la tvister avgjøres etter andre lovbestemmelser,
 - 1) ved tvister mellom kontraherende stater,
 - 2) ved tvister mellom kontraherende stater på den ene side og ikke kontraherende stater på den annen side,
 - 3) ved tvister mellom ikke kontraherende stater, forutsatt at overenskomsten i de to sistnevnte tilfeller er anvendelig som nasjonal lov eller som kontraktmessig rett;
- b) ved tvister mellom transportforetagender;
- c) ved tvister mellom transportforetagender og trafikanter;
- d) ved tvister mellom trafikanter.

§ 4. Med hensyn til utsettelse og avbrytelse av den omstridte fordrings foreldelse, har innledningen til en voldgiftssak den samme virkning som saksanlegg for en ordinær domstol.

§ 5. Kjennelser avsagt av voldgiftsrett fullbyrdes overfor transportforetagender eller trafikanter i hver av de kontraherende stater så snart de foreskrevne formaliteter er oppfylt, i den stat hvor fullbyrdelsen skal finne sted.

Del V.

Unntaksbestemmelser.

Artikkel 58.

Ansvar ved jernbane-sjøtransport.

§ 1. Ved jernbane-sjøtransport over de linjer som er nevnt i artikkel 2, § 1, kan enhver stat, idet den forlanger opptatt en tilsvarende anmerkning i fortegnelsen over de linjer som er underlagt overenskomsten, i sin helhet tilføye nedennevnte grunner for fritakelse fra ansvaret, foruten de som er nevnt i artikkel 27.

Fraktføreren kan bare påberope seg disse grunner når han kan bevise at den forsinkede utlevering, tapet eller skaden er oppstått på sjøstrekningen i tiden fra lastingen av reisegodset i skipet inntil dets lossing fra skipet.

Grunnene for fritakelse fra ansvar er følgende:

- a) handlinger, forsømmelighet eller unnlatelser som skyldes kapteinen, skipsbesetningen, losen eller personer ansatt hos fraktføreren, under navigeringen eller administreringen av skipet;
- b) skipets sjødyktighet, hvis fraktføreren beviser at denne sjødyktighet ikke skyldes mangel på tilbørlig omhyggelighet fra hans side til å gjøre skipet sjødyktig eller til behørig å bemanne det, innrette eller proviantere det, eller innrette og istandsette alle deler av skipet hvor reisegodset lastes, for at disse kan være egnet til mottakelse, til transport og oppbevaring av reisegodset;
- c) brann, hvis fraktføreren beviser at den ikke er oppstått ved handlinger eller feil som skyldes ham, kapteinen, skipets besetning, losen eller andre personer i fraktførerens tjeneste;
- d) farer eller ulykker på havet eller andre seilbare farvann;
- e) redning eller forsøk på redning av liv eller eiendom til sjøs.

Foranstående grunner for fritakelse fra ansvar medfører verken opphevelse eller innskrenkning av fraktførerens alminnelige forpliktelser, særlig ikke av hans forpliktelser til å ha tilbørlig omsorg for at skipet holdes sjødyktig, eller til behørig å bemanne det, innrette eller proviantere det, eller innrette og istandsette alle deler av skipet hvor reisegodset lastes, for at disse kan være egnet til mottakelse, transport og oppbevaring av reisegodset.

Fraktføreren er ansvarlig også i forannevnte tilfeller når den berettigede beviser at den forsinkede utlevering, tapet eller skaden skyldes en feil begått av fraktføreren, kapteinen, skipsbesetningen, losen eller av andre personer ansatt i fraktførerens tjeneste, og som ikke er nevnt under punkt a).

§ 2. Bli en sjøstreknings trafikkert av flere foretagender som er opptatt i den fortegnelse som er nevnt i artikkel 1, må de samme ansvarsforskrifter gjelde for alle foretagender.

Er disse foretagender opptatt i fortegnelsen på anmodning av forskjellige stater, må det dessuten på forhånd være truffet avtale mellom disse stater om anvendelsen av disse ansvarsforskrifter.

§ 3. De forholdsregler som er truffet på grunnlag av denne artikkel, skal meddeles Sentralbyrået. De trer i kraft tidligst etter 30 dagers forløp regnet fra datoen for den meddelelse som Sentralbyrået sender andre stater om disse forholdsregler.

Reisegods som befinner seg underveis, berøres ikke av disse forholdsregler.

Artikkel 59.

Ansvar i tilfelle av kjernefysiske uhell.

Jernbanen er fritatt for det ansvar som er pålagt den i henhold til denne overenskomst, når skaden er forårsaket av kjernefysisk

uhell, og det ifølge gjeldende særbestemmelser i en kontraherende stat angående ansvaret på det kjernefysiske område er eieren av et kjernefysisk anlegg eller hans stedfortreder som er ansvarlig for denne skade.

Del VI.

Sluttbestemmelser.

Artikkel 60.

Undertegnelse.

Denne overenskomst, hvis bilag danner en integrerende del, holdes åpen inntil 30. april 1970 for undertegnelse av de tidligere kontraherende stater og av de stater som ble innbudt til å la seg representere på den ordinære revisjonskonferanse.

Artikkel 61.

Ratifikasjon. Ikrafttreden.

Denne overenskomst skal ratifiseres, og ratifikasjonsdokumentene skal snarest mulig deponeres hos den sveitsiske regjering.

Så snart overenskomsten er ratifisert av femten stater, eller senest ett år etter at overenskomsten er undertegnet, setter den sveitsiske regjering seg i forbindelse med de deltakende regjeringer for å undersøke med disse muligheten av å sette overenskomsten i kraft.

Artikkel 62.

Tilslutning til overenskomsten.

§ 1. Ønsker en stat som ikke har undertegnet denne overenskomst, å slutte seg til denne, må den sende søknad til den sveitsiske regjering; denne meddeler søknaden om tilslutning til alle kontraherende stater, og vedlegger uttalelse fra Sentralbyrået angående jernbanens stilling i søkerstaten med hensyn til internasjonale transporter.

§ 2. Hvis ikke innen en frist av seks måneder regnet fra datoen av denne meddelelse minst to stater har meddelt den sveitsiske regjering sin innsigelse, er søknaden rettsbindende antatt. Den sveitsiske regjering underretter den ansøkende stat og alle de kontraherende stater om dette.

I motsatt fall meddeler den sveitsiske regjering alle kontraherende stater og den ansøkende stat at prøvingen av søknaden utstår.

§ 3. Enhver tilslutning trer i kraft en måned etter datoen for den sveitsiske regjerings meddelelse, eller, hvis overenskomsten ikke er trådt i kraft ved utløpet av denne frist, fra den dato overenskomsten trer i kraft.

Artikkel 63.

Varigheten av de kontraherende staters forpliktelser.

§ 1. Varigheten av denne overenskomst er ubegrenset. Dog kan enhver av de kontraherende stater tre tilbake på følgende betingelser: Overenskomsten er bindende for hver kontraherende stat inntil 31. desember i det femte år etter dens ikrafttreden. Enhver stat som etter utløpet av denne frist ønsker å tre tilbake, skal minst ett år i forveien meddele sin hensikt til den sveitsiske regjering som underretter alle de kontraherende stater.

Hvis den stat som ønsker å tre tilbake, ikke har meddelt dette innen nevnte frist, forlanges forpliktelsen uten videre i nye tre år, og således videre, tre år ad gangen, hvis den ikke blir sagt opp minst ett år før den 31. desember i treårsperioden siste år.

§ 2. For de stater som opptas under den femårige periode eller i en av treårsperiodene, er overenskomsten bindende ut denne periode og derpå ut hver følgende periode, hvis de ikke minst ett år før utløpet av en av disse perioder har tilkjennegitt sin tilbaketreden.

Artikke 64.

Revisjon av overenskomsten.

§ 1. De kontraherende staters utsendinger møtes, etter innkallelse av den sveitsiske regjering, for revisjon av overenskomsten senest fem år etter at den er trådt i kraft.

Hvis minst en tredjedel av de kontraherende stater forlanger det, skal det innkalles til konferanse på et tidligere tidspunkt.

Med samtykke av flertallet av de kontraherende stater innbyr den sveitsiske regjering også ikke kontraherende stater.

Med samtykke av flertallet av de kontraherende stater innbyr Sentralbyrået til å delta i konferansen representanter:

- a) fra statlige internasjonale organisasjoner som er sakkyndige i transportspørsmål;
- b) fra ikke statlige internasjonale organisasjoner som befatter seg med transport.

Retten til å delta i debatten for deltakerne fra ikke kontraherende stater og fra de foran nevnte internasjonale organisasjoner, bestemmes for hver konferanse i forretningsordenen.

Med samtykke av flertallet av de kontraherende staters regjeringer kan Sentralbyrået, før de ordinære og ekstraordinære revisjonskonferanser, innkalle utvalg til forberedende vurdering av revisjonsforslagene. For disse utvalg finner bestemmelsene i Bilag II tilsvarende anvendelse.

§ 2. Ikrafttredelsen av den nye overenskomst, som er blitt utarbeidet ved en revisjonskonferanse, medfører at den gamle overenskomst og dens Bilag oppheves også overfor de kontraherende stater som ikke ratifiserer den nye overenskomst.

§ 3. I tidsrommet mellom revisjonskonferansene kan artiklene 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 29, 37, 44, 45, 46, 49 og Bilag III bli endret av et revisjonsutvalg hvis sammensetning og arbeidsordning er bestemt i Bilag II til denne overenskomst.

Revisjonsutvalgets beslutninger blir ved Sentralbyråets formidling straks meddelt de kontraherende staters regjeringer. De betraktes som vedtatt hvis ikke innen fire måneder regnet fra meddelelsens dato minst fem regjeringer har gjort innsigelser. Disse beslutninger trer i kraft den første dag i den åttende måned etter den måned Sentralbyrået har gjort regjeringene i de kontraherende stater kjent med at de er vedtatt. Sentralbyrået angir denne dag (dvs. den dag beslutningene skal gjelde fra) samtidig med meddelelsen om at beslutningene er vedtatt.

Artikkel 65.

Overenskomstens tekst. Offisielle oversettelser.

Denne overenskomst er, overensstemmende med diplomatisk sedvane, sluttet og undertegnet i det franske språk.

Den franske tekst er vedlagt en tysk, engelsk, italiensk og en arabisk tekst, som gjelder som offisielle oversettelser.

Ved uoverensstemmelser er den franske tekst avgjørende.

Til bekreftelse av dette har nedennevnte befullmektigede, hvis fullmakter er funnet i god og behørig form, undertegnet nærværende overenskomst.

Utferdiget i Bern den syvende februar nittenhundreogsytti i et eneste eksemplar som oppbevares i den sveitsiske forbundsstats arkiv, og hvorav hver av partene blir tilstillet en offisiell avskrift.

Bilag I
(Artikkel 54)

Reglement for Sentralbyrået for den internasjonale jernbanetraffikk (OCTI).

Artikkel 1.

§ 1. Sentralbyrået for den internasjonale jernbanetraffikk (OCTI) har sitt sete i Bern og står under beskyttelse av den sveitsiske regjering.

Tilsynet med dets virksomhet, både på det administrative og det finansielle område, utøves innen rammen av bestemmelsene i overenskomstens artikkel 54 og er overdratt en administrasjonskomité.

Administrasjonskomitéen har til oppgave å:

- a) overvåke gjennom Sentralbyrået den riktige anvendelse av overenskomsten og de øvrige av revisjonskonferansene fremkomne tekster, og anbefaler om nødvendig passende forholdsregler til å lette anvendelsen av disse overenskomster og bestemmelser;
- b) avgi motiverte betenkninger om spørsmål som angår Sentralbyråets virksomhet, og som blir forelagt byrået av en kontraherende stat eller av byråets direktør.

§ 2.

- a) Administrasjonskomitéen holder sine møter i Bern. Den består av elleve medlemmer valgt blant de kontraherende stater.
- b) Den sveitsiske forbundsstat har fast sete i komitéen og er dens ordfører. De andre medlemmer av komitéen velges for fem år. For hver femårsperiode bestemmer en diplomatkonferanse, etter forslag fra den sittende administrasjonskomité sammensetningen av administrasjonskomitéen under hensyn til en passende geografisk fordeling.
- c) Bli en plass ledig blant medlemsstatene, utnevner administrasjonskomitéen en annen kontraherende stat til den ledige plass.
- d) Hver medlemsstat utnevner som delegert til administrasjonskomitéen en kompetent representant som har erfaring i internasjonale transportspørsmål.
- e) Administrasjonskomitéen konstituerer seg selv og fastsetter sin forretningsorden.

Den holder minst et regulært møte pr. år. Dessuten holder den ekstraordinære møter når minst tre medlemsstater forlanger det. Sekretærarbeidet ved administrasjonskomitéen besørges av Sentralbyrået.

Protokollene fra administrasjonskomitéens møter tilstilles alle kontraherende stater.

- f) Virksomheten til en medlemsstats delegert er vederlagsfri, og de dermed forbundne reiseutgifter dekkes av denne stat.

§ 3.

- a) Administrasjonskomitéen fastsetter forskrifter for Sentralbyråets organisasjon og virksomhet, samt den rettslige stilling for byråets personale.
- b) Administrasjonskomitéen utnevner Sentralbyråets generaldirektør, visegeneraldirektør, rådgiver og assisterende rådgivere; den sveitsiske regjering fremkommer med forslag til utnevning av generaldirektør og visegeneraldirektør. Ved disse utnevnelser tar administrasjonskomitéen særlig hensyn til vedkommendes kvalifikasjoner og en passende geografisk fordeling.
- c) Administrasjonskomitéen godkjenner under hensyn til bestemmelsene i etterfølgende artikkel 2 Sentralbyråets årlige budsjett så vel som byråets årsberetning.
 Revisjon av Sentralbyråets regnskap, som innskrenker seg til kontrollen med at regnskapsbøkene stemmer med regnskapsbilagene innen rammen av budsjettet, utøves av den sveitsiske regjering. Denne videresender regnskapet til administrasjonskomitéen sammen med en beretning.
 Administrasjonskomitéen underretter de kontraherende stater om sine avgjørelser, beslutninger og anbefalinger, bilagt Sentralbyråets årsberetning og regnskap.
- d) Administrasjonskomitéen forelegger ved hver diplomatkonferanse, som er pålagt å bestemme dets sammensetning, minst to måneder før konferansens åpning, en beretning over sin samlede virksomhet siden forrige konferanse.

Artikkel 2.

§ 1. Sentralbyråets omkostninger bestrides av de kontraherende stater i forhold til lengden av jernbanelinjer eller andre linjer som er underlagt overenskomsten. Dog bærer skipslinjer omkostningene bare i forhold til halvparten av deres linjers lengde. Bidraget for hver stat skal ikke overstige et fastsatt beløp pr. km. Etter forslag fra den sittende administrasjonskomité fastsettes dette beløp for hver femårsperiode av diplomatkonferansen, som i henhold til dette reglements art. 1, § 2 b) er pålagt å bestemme sammensetningen av administrasjonskomitéen for det samme tidsrom. Unntaksvis kan dette bidrag etter overenskomst mellom vedkommende regjering og Sentralbyrået og etter godkjenning av administrasjonskomitéen nedsettes med høyst 50 % for strekninger med spesielle driftsforhold. Størrelsen av det beløp som årlig faller på hver strekningskilometer, blir for hvert regnskapsår fastsatt av administrasjonskomitéen i samråd med Sentralbyrået. Dette beløp blir alltid å oppkreve i sin

helhet. Har Sentralbyråets virkelige utgifter ikke nådd det på dette grunnlag beregnede beløp, tilføres restbeløpet et reservefond.

§ 2. Ved oversendelsen av årsberetningen og årsregnskapet til de kontraherende stater, anmoder Sentralbyrået statene om å innbetale sin del av omkostningene for det forløpne regnskapsår. Har en stat ikke betalt sin andel innen 1. oktober, blir det anmodet påny om å gjøre det. Blir denne anmodning resultatløs, skal Sentralbyrået ved følgende års begynnelse ved oversendelsen av beretningen om det nye forløpne regnskapsår, påny gjenta anmodningen. Hvis også denne anmodning blir resultatløs inntil den påfølgende 1. juli, blir en fjerde anmodning rettet til vedkommende debitorstat, for å foranledige den til å betale begge de forfalte årskontingenter. Blir denne resultatløs, skal Sentralbyrået tre måneder deretter meddele vedkommende stat at dersom den ventede betaling ikke ordnes innen årets utgang, betraktes uteblivendet som et stilltiende tilkjennegivende av at den ønsker å fratru overenskomsten. Blir denne siste oppfordring resultatløs inntil 31. desember, skal Sentralbyrået etter vedkommende debitorstats således stilltiende uttalte ønske, stryke denne stats linjer av fortegnelsen over de linjer som deltar i den internasjonale trafikk.

§ 3. De ikke betalte beløp skal så vidt mulig dekkes av de ordinære midler som Sentralbyrået rår over, og kan fordeles på fire regnskapsår. Den del av det manglende beløp som på denne måte ikke kan dekkes, skal føres på en særskilt konto og belastes de øvrige i forhold til kilometerlengden av de strekninger som var underlagt overenskomsten ved regningens utstedelse. Hver stat tar derved del i utligningen etter samme forhold som den allerede har gjort i det toårige tidsrom som den har tilhørt overenskomsten samtidig med debitorstaten, og som avsluttes ved dennes fratreden.

§ 4. Den stat hvis linjer under de i foranstående § 2 nevnte betingelser er blitt strøket, kan bare gi disse linjer adgang til å delta i den internasjonale trafikk igjen når den først betaler det beløp som den er blitt skyldig for vedkommende år med 5 prosent rente, regnet fra slutten av sjette måned etter den dag da Sentralbyrået første gang anmodet vedkommende etat om å betale de omkostningsandeler som faller på den.

Artikkel 3.

§ 1. Sentralbyrået utgir et månedstidsskrift som inneholder nødvendige opplysninger for anvendelse av overenskomsten, særlig meddelelser angående fortegnelsen over jernbane- og andre transportforetagenders linjer, samt gjenstander som er utelukket fra eller bare betingelsesvis mottas til befordring, så vel som de meddelelser som det anser hensiktsmessig å kunngjøre.

§ 2. Tidsskriftet utgis på fransk og tysk. Ett eksemplar sendes avgiftsfritt til hver kontraherende stat og hver deltagende forvaltning. For ytterligere eksemplarer betales en avgift som bestemmes av Sentralbyrået.

Artikkel 4.

§ 1. For å lette oppkrevingen av utbetalte fordringer som angår internasjonal trafikk, kan den fordringsberettigede forvaltning overlate Sentralbyrået fordringen til inndrivelse. I det øyemed anmoder Sentralbyrået vedkommende foretagende om å betale det skyldige beløp eller å angi grunnen til sin vegring for å betale.

§ 2. Er Sentralbyrået av den mening at vegringen er tilstrekkelig begrunnet, henviser det partene til den kompetente domstol, eller hvis partene forlanger det, til den voldgiftsrett som er nevnt i overenskomstens artikkel 57 (Bilag III).

§ 3. Når Sentralbyrået er av den mening at beløpet helt eller delvis virkelig skyldes, kan det, etter å ha innhentet sakkyndig uttalelse, bestemme at vedkommende transportforetagende skal innbetale til Sentralbyrået helt eller delvis det beløp det skylder. Det således innbetalte beløp skal være deponert inntil sakens avslutning ved den kompetente domstol eller ved den voldgiftsrett som er nevnt i overenskomstens artikkel 57 (Bilag III).

§ 4. Når et transportforetagende ikke innen to uker har etterkommet Sentralbyråets oppfordring, skal byrået rette en ny oppfordring med angivelse av følgene ved ikke å betale.

§ 5. Blir også denne nye oppfordring innen ti dager uten resultat, retter Sentralbyrået til den kontraherende stat som vedkommende transportforetagende hører inn under, en motivert redegjørelse med henstilling til staten om å overveie hvilke forholdsregler som bør tas, og særlig vurdere hvorvidt det skyldige transportforetagendes linjer fremdeles skal stå i fortegnelsen.

§ 6. Hvis den kontraherende stat som det skyldige transportforetagende hører inn under, antar at vedkommende foretagende ikke bør strykes av fortegnelsen, til tross for at betalingen ikke er erlagt, eller den lar Sentralbyråets meddelelse ubesvart i seks uker, anses staten uten videre å ha påtatt seg garantien for at nevnte transportforetagende er betalingsdyktig, når det gjelder fordringer som skriver seg fra internasjonale transporter.

Artikkel 5.

Til dekning av de særskilte omkostninger som oppstår ved virksomheten i henhold til overenskomstens artikkel 54 § 1 d—f, blir oppkrevd en godtgjørelse. Størrelsen av denne godtgjørelse fastsettes av administrasjonskomitéen etter forslag fra Sentralbyrået.

Reglement for Revisjonsutvalget.

Artikkel 1.

De kontraherende staters regjeringer forelegger Sentralbyrået for den internasjonale jernbanetrafiikk forslag til de saker som utvalgene skal behandle. Sentralbyrået underretter straks de øvrige kontraherende stater om disse forslag.

Artikkel 2.

Sentralbyrået innkaller utvalgene til møte ved behov, eller når minst fem kontraherende stater forlanger det.

Berammelsen av møtet blir meddelt alle kontraherende stater to måneder i forveien. I meddelelsen skal nøye angis de spørsmål som er blitt forlangt opptatt på dagsordenen.

Artikkel 3.

Alle kontraherende stater kan delta i utvalgenes arbeid.

En stat kan la seg representere av en annen stat; en stat kan dog ikke representere mer enn to andre stater.

Hver stat bærer selv utgiftene for sine representanter.

Artikkel 4.

Sentralbyrået er forretningsførende for utvalgene og besørger sekretærarbeidet.

Sentralbyråets generaldirektør eller hans stedfortreder deltar i utvalgets møter med rådgivende stemmer.

Artikkel 5.

Med samtykke av flertallet av de kontraherende stater innbyr Sentralbyrået til å delta i utvalgenes møter, med rådgivende stemme, representanter:

- a) fra ikke kontraherende stater,
- b) fra statlige, internasjonale organisasjoner som er sakkyndige i transportspørsmål, med forbehold om gjensidighet,
- c) fra ikke statlige, internasjonale organisasjoner som befatter seg med transport, med forbehold om gjensidighet.

Artikkel 6.

Utvalgene er forhandlingsdyktige når halvparten av de kontraherende stater er representert.

Artikkel 7.

Utvalgene velger for hvert møte en president og en eller to visepresidenter.

Artikkel 8.

Forhandlingene foregår på fransk og tysk. Hovedinnholdet av uttalelsene fra utvalgets representanter blir straks muntlig oversatt. Teksten til forslagene og meddelelsene fra presidenten blir oversatt i sin helhet.

Artikkel 9.

Avstemningen foregår delegasjonsvis og, på forlangende, ved navneopprop. Hver delegasjon som representerer en kontraherende stat på møtet, har én stemme.

Et forslag betraktes som vedtatt når antall ja-stemmer:

- a) minst er lik tredjeparten av antall stater representert i utvalget;
- b) er større en antall nei-stemmer.

Artikkel 10.

Protokollene fra møtene skal inneholde et sammendrag av forhandlingene på begge språk.

Forslagene og beslutningene skal opptas i protokollene ordrett på begge språk. Ved uoverensstemmelser mellom den tyske og den franske tekst er for beslutningens vedkommende den franske tekst avgjørende.

Protokollene skal snarest mulig fordeles til deltakerne.

Hvis protokollene ikke blir vedtatt under møtet, skal deltakerne meddele sekretariatet eventuelle rettelser innen en rimelig tid.

Artikkel 11.

For å lette arbeidet kan utvalgene oppnevne underutvalg; de kan også oppnevne underutvalg til å utrede bestemte spørsmål for et senere møte.

Hvert underutvalg velger en president, en visepresident og om nødvendig en referent. For øvrig gjelder for underutvalgene de tilsvarende forskrifter som er nevnt i artiklene 1—5 og 8—10.

Voldgiftsrettsordning.

Artikkel 1.

Antall voldgiftsdommere.

De opprettede voldgiftsretter som skal dømme i ikke mellomstatlige tvister, består alt etter bestemmelsene i voldgiftsavtalen, av en, tre eller fem voldgiftsdommere.

Artikkel 1.

Valg av voldgiftsdommere.

§ 1. En liste over voldgiftsdommere blir oppstilt på forhånd. Hver kontraherende stat kan utpeke høyst to sakkyndige i internasjonal transportrett til inntegning på lista over voldgiftsdommere. Disse må være borgere av vedkommende stat. Lista blir utarbeidet og holdt à jour av den sveitsiske regjering.

§ 2. Forutsetter voldgiftsavtalen én voldgiftsdommer, velges denne av partene i gjensidig forståelse.

Forutsetter voldgiftsavtalen tre eller fem voldgiftsdommere, velger hver av partene én henholdsvis to voldgiftsdommere.

De i henhold til foranstående avsnitt valgte voldgiftsdommere utnevner i gjensidig forståelse den tredje, henholdsvis den femte voldgiftsdommer. Denne skal være voldgiftsrettens formann.

Er partene ikke enige om valg av enedommer eller er de voldgiftsdommere som er valgt av partene, ikke enige om oppnevningen av den tredje resp. den femte voldgiftsdommer, blir voldgiftsretten på anmodning av Sentralbyrået komplettert med en voldgiftsdommer oppnevnt av presidenten for den sveitsiske forbundsrett.

Voldgiftsretten sammensettes av personer som er oppført på lista nevnt i § 1. Forutsetter imidlertid voldgiftsavtalen fem voldgiftsdommere, kan hver part velge en voldgiftsdommer som ikke er oppført på lista.

§ 3. Enedommeren, resp. den tredje eller femte voldgiftsdommer, må være av en annen nasjonalitet enn partene.

Deltakelse av en tredje part i tvisten har ingen innflytelse på voldgiftsrettens sammensetning.

Artikkel 3.
Voldgiftsavtale.

De parter som henviser en tvist til voldgiftsrettslig avgjørelse, slutter en voldgiftsavtale, som særlig går ut på å angi:

- a) tvistemålet så nøye og klart som mulig;
- b) rettens sammensetning og fristen for oppnevning av voldgiftsdommer(e);
- c) stedet for retten.

Av hensyn til åpningen av voldgiftsrettergangen må voldgiftsavtalen meddeles Sentralbyrået.

Artikkel 4.
Prosedyre.

Prosedyren blir bestemt av voldgiftsretten selv under hensyntagen til etterfølgende bestemmelser:

- a) voldgiftsretten undersøker og dømmer i den tvist som er blitt forelagt den, på grunnlag av partenes innlegg, uten at den ved avgjørelsen er bundet av partenes fortolkninger;
- b) den kan ikke tilkjenne mer og ikke annet enn det klageren har forlangt, og heller ikke mindre enn det den innklagede har erkjent å skyldes;
- c) voldgiftskjennelsen blir avfattet av voldgiftsretten med behørig begrunnelse og kunngjort for partene ved formidling av Sentralbyrået;
- d) med forbehold om motsatt preseptorisk (tvingende) lovbestemmelse på det sted hvor voldgiftsretten har sitt sete, kan det ikke bli grepet til noe rettsmiddel mot voldgiftskjennelsen, dog unntatt gjenopptakelse og de for tilfelle av ugyldighet forutsatte rettsmidler.

Artikkel 5.
Rettssekretariat.

Sentralbyrået besørger sekretærarbeidet i voldgiftsretten.

Artikkel 6.
Omkostninger.

Voldgiftskjennelsen fastsetter omkostningene og utleggene inklusive honorar til voldgiftsdommerne, og bestemmer hvilken part som skal pålegges å betale eller i hvilket forhold omkostningene skal fordeles mellom partene.

TILLEGGSPROTOKOLL

til de i Bern den 7. februar 1970 undertegnede internasjonale overenskomster om befordring på jernbanene av gods (CIM) og reisende og reisegods (CIV).

Undertegnede befullmektigede er blitt enige om følgende:

I.

1. Tatt i betraktning at transportlovgivningen i Det forenede kongerike ikke inneholder noen forpliktelse til å offentliggjøre tariffene og heller ikke til å anvende dem på ensartet måte overfor trafikantene, er det tillatt at

- a) bestemmelsene i CIM ikke anvendes i Det forenede kongerike hvis de inneholder en forpliktelse til å offentliggjøre tariffene og til å anvende dem på en ensartet måte overfor trafikantene,
- b) frakter og tilleggsavgifter som jernbanen er bemyndiget til å oppkreve i Det forenede kongerike, også anvendes i internasjonal trafikk underlagt CIM.

2. Inntil avslutningen og ikrafttredelsen av et særlig tillegg til bilag I til CIM, som inneholder særbestemmelser for jernbane-sjøtransport av farlig gods mellom fastlandet og Det forenede kongerike, må farlig gods som skal transporteres til eller fra Det forenede kongerike etter CIM's bestemmelser, foruten å tilfredsstille forskriftene i Bilag I også tilfredsstille Det forenede kongerikes betingelser om transport av farlig gods med jernbane og på sjø.

II.

1. Tatt i betraktning at transportlovgivningen i Eire ikke inneholder noen forpliktelse til å offentliggjøre tariffene og heller ikke til å anvende dem på en ensartet måte overfor trafikantene, er det tillatt at

- a) bestemmelsene i CIM ikke anvendes i Eire hvis de inneholder forpliktelse til å offentliggjøre tariffene og til å anvende dem på en ensartet måte overfor trafikantene,
- b) frakter og tilleggsavgifter som jernbanene er bemyndiget til å oppkreve i Eire, også anvendes i internasjonal trafikk underlagt CIM.

2. Inntil avslutningen og ikrafttreddelsen av et særlig tillegg til Bilag I til CIM, som inneholder særbestemmelser for jernbane-sjøtransport av farlig gods mellom fastlandet og Eire, må farlig gods som skal transporteres til eller fra Eire etter CIM's bestemmelser, tilfredsstille forskriftene i Bilag I og dessuten Eires forskrifter om betingelser for transport av farlig gods med jernbane og på sjø.

III.

Bestemmelsene i overenskomstene CIM og CIV gis ikke forrang fremfor bestemmelsene som visse stater, for trafikk seg imellom, må fastsette ved anvendelse av spesielle traktater, som traktatene angående Den europeiske kull- og stålunion og Det europeiske fellesskap.

IV.

Denne protokoll, som supplerer overenskomstene av 1970, er åpen for undertegning til 30. april 1970.

Den må ratifiseres.

De stater som ikke har undertegnet denne protokoll før dette tidspunkt, og de stater som deltar i forannevnte overenskomster i samsvar med artikkel 67 i CIM og artikkel 62 i CIV av 1970, kan tiltre denne protokoll ved en kunngjøring.

Ratifikasjonsdokumentet eller kunngjøringen om tiltredelse oppbevares hos den sveitsiske regjering.

Til bekreftelse av dette har nedennevnte befullmektigede, hvis fullmakter er funnet i god og behørig orden, undertegnet denne tilleggsprotokoll.

Utfærdiget i Bern den syvende februar nittenhundreogsytti i et eneste eksemplar som oppbevares i arkivet hos Den sveitsiske forbundsstat, og hvorav hver av partene blir tilstillet en offisiell avskrift.

STATER

Algerie, Belgia, Bulgaria, Danmark, Det forente kongerike, Eire, Finland, Frankrike, Hellas, Irak, Italia, Jugoslavia, Libanon, Liechtenstein, Luxembourg, Marokko, Nederland, Norge, Polen, Portugal, Romania, Spania, Sveits, Sverige, Syria, Tsjekkoslovakia, Tunesia, Tyrkia, Ungarn, Østerrike.

LOV*)

nr. 10, 23. februar 1973

om befordring av personer og gods på jernbanene i henhold til de internasjonale overenskomster av 7. februar 1970.

§ 1.

Med «de internasjonale overenskomster» menes i denne lov:

- a) Internasjonal overenskomst om befordring av reisende og reisegods på jernbanene (CIV) og
- b) Internasjonal overenskomst om befordring av gods på jernbanene (CIM),

begge undertegnet i Bern 7. februar 1970 med tilhørende protokoller og bilag og med de forandringer og tillegg som senere måtte bli godkjent av vedkommende departement, samt tilleggsoverenskomst til den under bokstav a nevnte overenskomst angående jernbanens ansvar for reisendes død og skade.

§ 2.

Med jernbane menes i denne lov sådan utenlandsk eller innenlandsk jernbane som de internasjonale overenskomster etter sine bestemmelser finner anvendelse på.

Det som bestemmes om jernbaner, skal også gjelde for automobil- og sjøfartslinjer og andre befordringsmidler som etter bestemmelsene i overenskomstene omfattes av disse.

§ 3.

For befordring som de internasjonale overenskomster etter sine bestemmelser omfatter, gjelder de regler som er fastsatt i overenskomstene, for så vidt ikke annet følger av de reservasjoner som er tatt med heimel i overenskomstene.

§ 4.

Blir en jernbane saksøkt til å betale erstatning i henhold til de internasjonale overenskomster og vil jernbanen, om den dømmes til å betale, søke regress hos andre jernbaner og i den anledning gi disse underretning om søksmålet og adgang til å intervenere, fastsetter retten fristene for forkynnelsen og for intervensjonen.

*) Fremmet av Samferdselsdepartementet. Stortingsvedtak 9. febr. 1973 Ot. prp. nr. 26. Besl. O. nr. 26, jfr. innst. O. nr. 22. St. tid. forh. i Ot. s. 176—177 i Lt. s. 42. Kunngj. 23. febr. 1973 i Lovtidend avd. I nr. 7 se s. 236—237.

Er sådan underretning forkynt, kan den jernbane som det søkes regress hos, ikke bestride rettmessigheten av en utbetaling i henhold til den rettslige avgjørelse som blir truffet.

Den regressøkende jernbane kan, når en av de jernbaner som den søker regress hos har hjemting i Norge, saksøke samtlige jernbaner under ett ved den domstol som den norske jernbane hører under. Anlegges sak mot flere jernbaner som har hjemting i Norge, men i forskjellige rettskretser, kan den regressøkende jernbane velge i hvilken av disse kretser den vil anlegge saken. Retten avgjør i en og samme dom alle de regressaker som er forelagt den.

§ 5.

Dom, herunder voldgiftsdom, som i henhold til de internasjonale overenskomster er avsagt i utlandet av en kompetent domstol, og som etter den utenlandske rett gir adgang til tvangsfullbyrdelse, kan — hva enten saksøkte har møtt eller er uteblitt under saken — fullbyrdes her i riket. Begjæring om fullbyrding rettes til Oslo namsrett. Retten prøver ikke riktigheten av den utenlandske dom.

Bestemmelsen i første ledd kommer ikke til anvendelse på avgjørelser som bare har en foreløpig tvangskraft, heller ikke for de deler av en dom hvorved saksøkeren idømmes en ytterligere erstatning utover saksomkostningene fordi saken er gått ham imot.

§ 6.

Fordring som stammer fra befordring som er utført på grunnlag av de internasjonale overenskomster og som en utenlandsk jernbane har på en norsk jernbane, såvel som en utenlandsk jernbanes rullende materiell, herunder innbefattet alle rørlige ting som tilhører jernbanen og befinner seg i materiellet, kan bare belegges med arrest eller gjøres til gjenstand for utlegg her i riket når det skjer i henhold til en dom som er avsagt av en domstol i den stat hvorunder den utenlandske jernbane hører.

§ 7.

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Fra samme tidspunkt oppheves lov av 22. mars 1963 nr. 6 om befordring av personer og gods på jernbaner i henhold til de internasjonale overenskomster av 25. februar 1961.

Kongelig resolusjon av 26. april 1974.

Lov 23. februar 1973 nr. 10 om befordring av personer og gods på jernbanene i henhold til de internasjonale overenskomster av 7. februar 1970 trer i kraft fra 1. januar 1975.

Vedlegg til CIV

Tilleggsoverenskomst til Internasjonal overenskomst om befordring av reisende og reisegods på jernbanene (CIV) av 7. februar 1970, om jernbanens ansvar for reisendes død og skade.

Undertegnede befullmektigede har, idet de erkjenner nytten av ensartede regler om jernbanens ansvar for tap oppstått under en internasjonal transport og som følge av en reisendes død, legemsskader eller et hvert annet inngrep i en reisendes legemlige eller mentale integritet, så vel som ved skade på eller tap av medbrakte gjenstander, besluttet å komplettere Internasjonal overenskomst om befordring av reisende og reisegods på jernbanene (CIV) av 7. februar 1970 med en tilleggsoverenskomst, og er blitt enige om følgende artikler:

Artikkel 1.

Gyldighetsområde.

§ 1. Denne overenskomst regulerer jernbanens ansvar for skader på reisende ved ulykke på en stats område, som deltar i denne overenskomst. Med «reisende» menes i denne overenskomst:

- a) reisende som befordres på grunnlag av Internasjonal overenskomst om befordring av reisende og reisegods på jernbanene (CIV) av 7. februar 1970,
- b) ledsagere av sendinger som befordres på grunnlag av Internasjonal overenskomst om befordring av gods på jernbanene (CIM) av 7. februar 1970.

§ 2. Enhver kontraherende stat kan, ved undertegningen av denne overenskomst eller ved deponeringen av ratifikasjonsdokumentet eller tiltredelsesdokumentet, erklære at den forbeholder seg rett til ikke å nytte denne overenskomst for reisende som har vært offer for ulykker inntruffet på dens område, når disse er statsborgere av vedkommende stat eller har sin bopel der.*)

Artikkel 2.

Answarets omfang.

§ 1. Jernbanene er ansvarlig for tap som følger av død, legemsskade eller ethvert annet inngrep i den reisendes legemlige eller

*) Følgende stater har tatt forbehold som nevnt i § 2:

Bulgaria, Danmark, Finland, Irak, Norge, Polen, Portugal og Tsjekkoslovakia.

mentale integritet, og som er forårsaket ved en ulykke i forbindelse med jernbanedriften, mens den reisende oppholdt seg i vogna, eller ved på- eller avstigningen.

Jernbanen er dessuten ansvarlig for tap som skyldes skade på eller helt eller delvis tap av gjenstander som den reisende, som har vært offer for en slik ulykke, bar på seg eller hadde med seg som håndbagasje, herunder også dyr.

§ 2. Jernbanen er fritatt for dette ansvar hvis ulykken er forårsaket av omstendigheter som ligger utenfor jernbanedriften, og som jernbanen, tross anvendelse av den etter omstendighetene nødvendige omhu, ikke kunne forhindre, og hvis følger den ikke kunne avverge.

§ 3. Jernbanen er fritatt helt eller delvis for dette ansvar i den utstrekning ulykken skyldes feil fra den reisendes side eller kan tilbakeføres til dennes adferd og som ikke er overensstemmende med reisendes vanlige adferd.

§ 4. Jernbanen er fritatt for dette ansvar hvis ulykken skyldes en tredjemanns adferd som jernbanen, tross anvendelse av den etter omstendighetene nødvendige omhu, ikke kunne forhindre, og hvis følger den ikke kunne avverge.

Hvis jernbanens ansvar ikke er utelukket ifølge foregående avsnitt, svarer jernbanen for det hele innen rammen av denne overenskomst med eventuell regress mot tredjemann.

§ 5. Denne overenskomst berører ikke det ansvar som kan påhvile jernbanen i de tilfeller som ikke er forutsett i § 1.

§ 6. Den «ansvarlige jernbane» i henhold til denne overenskomst er den jernbane, som ifølge CIV — strekningslista, opprettholder driften på den linje hvor ulykken er inntruffet. Hvis det, ifølge nevnte fortegnelse, er driftssamarbeid mellom to jernbaner, er hver av jernbanene ansvarlig.

Artikkel 3.

Skadeerstatning ved reisendes død.

§ 1. Ved reisendes død omfatter skadeerstatningen:

- a) nødvendige omkostninger som følger etter dødsfallet, især til transport av båren, begravelse og kremasjon.
- b) hvis døden ikke er inntrådt straks, skadeerstatning som bestemt i artikkel 4.

§ 2. Er, ved reisendes død, personer blitt berøvet understøttelse som den reisende i kraft av loven var eller ville ha vært underholdspliktig overfor i fremtiden, ytes det også erstatning for dette tap. Krav om skadeerstatning til personer som den reisende har påtatt seg å underholde uten hjemmel i loven, avgjøres etter nasjonal rett.

Artikkel 4.

Erstatning ved skade på reisende.

Blir en reisende såret eller på annen måte skadd legemlig eller mentalt, omfatter skadeerstatningen:

- a) nødvendige utlegg, især til behandling og transport,
- b) tap forårsaket ved hel eller delvis arbeidsuførhet eller ved økte behov.

Artikkel 5.

Erstatning for andre skader.

Nasjonal rett bestemmer om og i hvilken utstrekning jernbanen skal yte erstatning for skader av andre slag enn de som er nevnt i artiklene 3 og 4, især for sjelelige og fysiske (pretium doloris) samt estetiske skader.

Artikkel 6.

Form og begrensning av skadeerstatning ved reisendes død eller skade.

§ 1. Skadeerstatning i henhold til artikkel 3, § 2 og artikkel 4, punkt b), skal ytes i form av et kapitalbeløp. Tillater imidlertid nasjonal rett bevilgning av en livrente, skal skadeerstatning ytes i denne form når den skadde reisende eller de berettigede personer som er nevnt i artikkel 3, § 2 krever det.

§ 2. Det erstatningsbeløp som skal ytes ifølge § 1, fastsettes etter nasjonal rett. For anvendelsen av denne overenskomst er det imidlertid fastsatt et maksimalbeløp på 200 000 francs som kapitalbeløp eller i årlig livrente tilsvarende dette beløp for hver reisende, i tilfelle nasjonal rett forutsetter et maksimalbeløp som er lavere.

Artikkel 7.

Begrensning av skadeerstatning ved skade på eller tap av gjenstander.

Når jernbanen, ifølge bestemmelsene i denne overenskomst, skal yte erstatning for skade eller helt eller delvis tap av gjenstander som den forulykkede reisende har hatt på seg eller brakt med seg som

håndbagasje, innbefattet levende dyr, kan jernbanen avkreves erstatning for skade inntil et beløp av 2 000 francs for hver reisende.

Artikkel 8.

Skadeerstatningsbeløpets størrelse ved forsett eller grov uaktsomhet.

Bestemmelsene i artiklene 6 og 7 i denne overenskomst eller i nasjonal rett som begrenser skadeerstatningen til et bestemt beløp, anvendes ikke hvis skaden er en følge av forsett eller grov uaktsomhet fra jernbanens side.

Artikkel 9.

Forrentning og tilbakebetaling av erstatning.

§ 1. Den berettigede kan forlange 5 % pro anno i renter av erstatningsbeløpet. Rentene løper fra dagen for reklamasjonen eller, hvis reklamasjon ikke har vært innlevert, fra den dag søksmål reises. For erstatninger i henhold til artiklene 3 og 4 løper imidlertid rentene fra den dag da de omstendigheter inntraff, som erstatningsbeløpet ble fastsatt etter, hvis denne dag er senere enn dagen for reklamasjonen eller den dag søksmål reises.

§ 2. Uberettiget mottatt erstatning skal tilbakebetales.

Artikkel 10.

Forbud mot å begrense ansvaret.

Tariffbestemmelser og særavtaler mellom jernbanen og den reisende, og som på forhånd helt eller delvis fritar jernbanen for ansvar i henhold til denne overenskomst, eller som vander den bevisbyrde som påhviler jernbanen, eller som fastsetter en lavere grense enn den som er fastsatt i artikkel 6, § 2 og i artikkel 7, er ugyldige. Denne ugyldighet rammer imidlertid ikke transportavtalen, som forblir underlagt bestemmelsene i CIV og i denne overenskomst.

Artikkel 11.

Jernbanens ansvar for sitt personale.

Jernbanen er ansvarlig for det personale den har i sin tjeneste og for andre personer som den nytter til utførelse av den transport den har påtatt seg.

Hvis imidlertid jernbanepersonalet på forlangende av den reisende yter ham tjenester som ikke påhviler jernbanen, anses personalet å handle på vegne av den reisende som disse tjenester ytes for.

Artikkel 12.

*Fremsettelse av krav som ikke er forutsatt
i denne overenskomst.*

I de tilfeller som er nevnt i artikkel 2, § 1 kan ethvert krav om erstatning, uansett hvilke grunnlag kravet hviler på, bare fremsettes mot jernbanen på de betingelser og med de begrensninger som er forutsatt i denne overenskomst.

Det samme gjelder for ethvert krav mot personer som jernbanen er ansvarlig for i henhold til artikkel 11.

Artikkel 13.

Administrative reklamasjoner.

§ 1. Det står den berettigede fritt om han vil reise krav om skadeerstatning ved reklamasjon på grunnlag av denne overenskomst; reklamasjonen kan innsendes til en av de nedennevnte jernbaner såfremt denne har sitt sete på en stats område som er tilsluttet denne overenskomst:

1. til den ansvarlige jernbane; hvis ifølge artikkel 2, § 6 to jernbaner er ansvarlige, til en av disse to,
2. til utgangsbanen,
3. til bestemmelsesbanen,
4. til jernbanen hvor den reisende bor eller hvor han vanligvis oppholder seg.

§ 2. Reklamasjonene skal innsendes skriftlig. Dokumentene som den berettigede ønsker å vedlegge sin reklamasjon, skal fremlegges i original eller avskrift. De må være behørig bekreftet hvis jernbanen forlanger det.

Artikkel 14.

Jernbane som søksmål kan anlegges mot.

Søksmål om skadeerstatning som grunner seg på denne overenskomst, kan bare anlegges mot den ansvarlige jernbane. Ved felles drift av to jernbaner har saksøkeren valget mellom disse. Denne valgrett opphører så snart sak er anlagt mot en av dem.

Artikkel 15.

Kompetanse.

Søksmål grunnet på denne overenskomst kan bare reises ved kompetent domstol i den stat på hvis område den reisendes ulykke er inntruffet, med mindre statsoverenskomster eller konsesjoner bestemmer noe annet.

Artikkel 16.

Bortfall av krav.

§ 1. Den berettigede taper sitt erstatningskrav hvis han ikke melder fra om den reisendes ulykke innen tre måneder etter at skaden er kjent, til en av de jernbaner som reklamasjon kan innsendes til ifølge artikkel 13.

Når ulykken er meddelt muntlig av den berettigede, skal bekrefteelse for denne muntlige meddelelse leveres ham av den jernbane ulykken er meldt til.

§ 2. Kravet bortfaller imidlertid ikke:

- a) hvis den berettigede, innen den frist som er nevnt i § 1, har fremsatt reklamasjon til en av de jernbaner som er nevnt i artikkel 13, § 1,
- b) hvis den berettigede skaffer bevis for at ulykken skyldes en feil fra jernbanens side,
- c) hvis ulykken ikke har vært meldt, eller er blitt meldt for sent, som følge av omstendigheter som den berettigede ikke kan lastes for,
- d) hvis den ansvarlige jernbane — eller, hvis etter artikkel 2, § 6 to jernbaner er ansvarlige, den ene av dem — i løpet av den frist som er nevnt i § 1, på annen måte har fått kjennskap til den reisendes ulykke.

Artikkel 17.

Foreldelse av krav.

§ 1. Krav om skadeerstatning som grunner seg på denne overenskomst foreldes:

- a) for den reisende, etter tre år regnet fra dagen etter ulykken,
- b) for andre berettigede, etter tre år regnet fra dagen etter den reisendes død, men senest etter fem år regnet fra dagen etter ulykken.

§ 2. Hvis en reklamasjon er innlevert til jernbanen overensstemmende med artikkel 13, avbrytes de tre foreldelsesfrister som er nevnt i § 1 inntil den dag jernbanen avslår reklamasjonen skriftlig og sender tilbake de bilag som var lagt ved. Hvis reklamasjonen inøtekommes delvis, begynner foreldelsen igjen å løpe bare for den del av reklamasjonen som er omtvistet. Bevis for mottakelsen av reklamasjonen eller av svaret og for tilbakesendelsen av bilag påhviler den part som påberoper seg dette.

Ytterligere reklamasjoner om samme krav avbryter ikke foreldelsen.

§ 3. Krav som er foreldet, kan ikke mer gjøres gjeldende, heller ikke i form av motsøksmål eller innsigelse.

§ 4. Under forbehold av foranstående bestemmelser gjelder for foreldelse nasjonal rett.

Artikkel 18.

Nasjonal rett.

§ 1. I mangel av bestemmelser i denne overenskomst anvendes nasjonal rett.

§ 2. Ved anvendelsen av denne overenskomst forstås ved «nasjonal rett» den stats rett på hvis område den reisendes ulykke er inntruffet, innbefattet statens interlegale rett.

Artikkel 19.

Alminnelige rettergangsregler.

For alle tvistigheter som kommer inn under denne overenskomst følges den kompetente domstols rettergangsregler for så vidt det ikke strider mot denne overenskomst.

Artikkel 20.

Fullbyrdelse av dommer. Garantier.

§ 1. Når dommer i henhold til bestemmelsene i denne overenskomst, herunder også uteblivelsesdommer, som er avsagt av den kompetente domstol, er blitt tvangskraftige etter de lover denne domstol har anvendt, blir de tvangskraftige i hver av de andre kontraherende stater så snart de formaliteter er oppfylt som vedkommende stat har foreskrevet. En prøvelse av dommens realitet er ikke tillatt.

Denne bestemmelse finner ikke anvendelse på dommer som bare har en foreløpig tvangskraft, heller ikke for de deler av en dom som saksøkeren dømmes til å betale erstatning etter utover saksomkostningene fordi hans krav er blitt forkastet.

Forlik, som er inngått mellom partene for den kompetente domstol, til bileggelse av en rettsvist, og som er inntatt i en rettsbok, er likestilt med dommer.

§ 2. Garanti for prosessomkostninger kan ikke fordres i rettsaker som anlegges på grunn av denne overenskomst.

Artikkel 21.

Myntenhet.

Med de francsbeløp som er angitt i denne overenskomst er ment gullfrancs med en vekt av 10/31 gram og 0,900 finhet.

Artikkel 22.

Blandede transporter.

§ 1. Denne overenskomst anvendes ikke, under forbehold av bestemmelsene i § 2, for skader oppstått under transport på bil- og skipslinjer som er inntatt i fortegnelse over linjer nevnt i CIV — strekningslista.

§ 2. Bli imidlertid jernbanevogner befordret på ferje, anvendes denne overenskomst for skader nevnt i artikkel 2, § 1 når skadene er forårsaket av en ulykke i sammenheng med jernbanedriften, mens den reisende oppholdt seg i disse vogner, eller ved på- eller avstigning.

Ved anvendelse av denne paragraf forstås ved «den stats område hvor ulykken er inntruffet» den stat hvis flagg føres av ferjen.

§ 3. Når jernbanen, som følge av ekstraordinære forhold, er tvunget til å avbryte driften midlertidig og befordre eller la de reisende bli befordret med annet transportmiddel, er den ansvarlig etter de lover som gjelder for dette befordringsmiddel. Bestemmelsene i artikkel 13 til 17, 18 § 2, og art. 19 og 20 i denne overenskomst forblir likevel gyldige.

Artikkel 23.

Ansvar i tilfelle av kjernefysiske uhell.

Jernbanen er fritatt for det ansvar som er pålagt den i henhold til denne overenskomst, når skaden er forårsaket av et kjernefysisk uhell, og det etter gjeldende særbestemmelser i en kontraherende stat angående ansvaret på det kjernefysiske område, er eieren av et atom-anlegg eller hans stedfortreder som er ansvarlig for denne skade.

Artikkel 24.

Undertegnelse.

Denne overenskomst holdes åpen inntil 1. juli 1966 for undertegnelse av stater som ble innbudt til å la seg representere på konferansen i Bern fra 21. til 26. februar 1966.

Artikkel 25.

Ratifikasjon og ikrafttreden.

Denne overenskomst skal ratifiseres, og ratifikasjonsdokumentene skal snarest mulig deponeres hos den sveitsiske regjering.

Så snart overenskomsten er blitt ratifisert av 15 stater, setter den sveitsiske regjering seg i forbindelse med de deltakende regjeringer for sammen med dem å fastsette datoen for ikrafttredelsen.

Artikkel 26.

Tilslutning.

Vil en stat som deltar i Internasjonal overenskomst om befordring av reisende og reisegods på jernbanene (CIV) av 7. februar 1970, og som ikke har undertegnet tilleggsoverenskomsten, slutte seg til denne, må den underrette den sveitsiske regjering. Denne vil underrette de andre kontraherende stater.

Enhver tilslutning trer i kraft en måned etter den dato da den sveitsiske regjering gav de kontraherende stater meddelelse om anmodningen.

Artikkel 27.

Varighet og revisjon.

Denne tilleggsoverenskomst har samme varighet som Internasjonal overenskomst om befordring av reisende og reisegods på jernbanene (CIV) av 7. februar 1970; den kan revideres overensstemmende med den fremgangsmåte som er nevnt i denne overenskomst, og eventuelt tas inn i denne.

Artikkel 28.

Overenskomstens tekst. Offisielle oversettelser.

Denne overenskomst er, overensstemmende med diplomatisk sedvane, sluttet og undertegnet i det franske språk. Den franske tekst er vedlagt en tysk, engelsk, italiensk og en arabisk tekst som gjelder som offisielle oversettelser.

Ved uoverensstemmelser er den franske tekst den avgjørende.

Til bekreftelse av dette har nedennevnte staters befullmektigede, hvis fullmakter er funnet i god og behørig form, undertegnet nærværende overenskomst.

Utferdiget i Bern den tjuesjette februar nittenhundreogsekstis i ett eneste eksemplar som oppbevares i Den sveitsiske forbundsstats arkiv, og hvorav hver av partene blir tilstillet en offisiell avskrift.

For Østerrike	For Norge
For Belgia	For Nederland
For Bulgaria	For Polen
For Danmark	For Portugal
For Spania	For Romania
For Finland	For Det Forente Kongerike
For Frankrike	Storbritannia og Nord-Irland
For Grekenland (Hellas)	For Sverige
For Ungarn	For Sveits
For Irak	For Syria
For Italia	For Tsjekkoslovakia
For Libanon	For Tunisia
For Liechtenstein	For Tyrkia
For Luxembourg	For Jugoslavia
For Marokko	

Stater som *anvender* tilleggsoverenskomsten pr. 1.1.73: Algerie, Belgia, Bulgaria*), Danmark*), Spania, Finland*), Frankrike, Irak*), Liechtenstein, Luxembourg, Norge*), Nederland, Polen*), Portugal*), Storbritannia, Sveits, Syria, Tsjekkoslovakia*), Tyrkia og Jugoslavia.

*) Tatt forbehold som nevnt i artikkel 1, § 2.

